İŞKUR

2018

DENİZLİ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2018 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMALARI

DENİZLİ ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

SUNUŞ

İşsizlik günümüz toplumlarının olduğu gibi ülkemizin de en önemli sorunlardan biridir. İşgücü potansiyeline sahip bireylere istihdam olanağının sağlanmaması ya da iş piyasasında yeterince işe uygun işgücü olmamasından dolayı işsizlik sorunu ortaya çıkmaktadır. Şüphesiz, bu problem yalnız bireyde değil, bireyin içinde yaşadığı toplumda da olumsuz etkiler yaratmaktadır. İnsanların toplum içinde var oldukları ve toplumu şekillendirdikleri düşünüldüğünde işsizliğin sadece bireyi etkilemediği görülmektedir. Toplumların sosyolojik, ekonomik durumlarını olumsuz yönde etkileyen bu sorun, toplumsal huzursuzlukları da beraberinde getirmektedir.

Ülkelerin kalkınmasının temeli olan istihdamın arttırılması; işsizliğin azaltılması, işgücü piyasasının geliştirilmesi, eğitimin işgücü talebine duyarlılığının arttırılması, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilebilmesine ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır. Bu nedenle istihdam artırıcı yatırım ve politikalara ağırlık vermek birçok kamu politikasının önceliğini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda, İşgücü piyasasının sorun ve ihtiyaçlarının doğru bir şekilde tespit edilebilmesi, güncel araştırma çalışmaları ile mümkün olabilmektedir. İşsizlikle mücadele sürecini daha etkin bir şekilde yürütebilmek ve etkin istihdam politikaları oluşturabilmek için, işgücü piyasasını arz ve talep yönleriyle detaylı bir şekilde ele almak önem teşkil etmektedir. İşgücü piyasasındaki mevcut durum ve ihtiyaçlara ilişkin birçok veriyi sunan işgücü piyasası analiz raporlarıyla, işsizlerin vasıflı hale getirilmesi, işgücü piyasasında arz ve talebin doğru bir şekilde eşleşmesini sağlayacak olan aktif işgücü programlarının amaca uygun bir şekilde yürütülmesi amaçlanmaktadır. Tüm bunların dışında hem ortaöğretimde hem de yükseköğretimde açılması planlanan alanlara yönelik veriler sağlamakla birlikte örgün eğitim planlayıcılarına da yol gösteren bir çalışmadır.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında gösterdikleri özenli çalışma nedeniyle Denizli Çalışma ve İş Kurumu personeline, araştırma sürecinde işyeri bilgi formlarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür eder, Denizli İşgücü Piyasası Araştırmasının ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını temenni ederim.

Hasan KARAHAN

Vali

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Günümüzde işgücü piyasası analizlerini önemli hale getiren faktörler ise; bölgesel, hatta il il farklılıkların belirlenmesi, yerel mekanizmalara işlerlik kazandırılması, kısa, orta ve

uzun vadeye yönelik projeksiyonların oluşturulması ve uygulanan politikaların etkisinin incelenmesi biçiminde sıralanabilir. Bu analizler aynı zamanda bölgesel kalkınmanın da önemli bir parçasını oluşturur. Bu bağlamda işgücü piyasası analizleri; işgücü piyasasına yönelik verilerin dışında, bölgenin sosyo-ekonomik görünümünü ve bunların işgücü piyasası ile nasıl ilişkilendirileceği hakkında tahminler yapabilmeyi mümkün kılar.

Yerel işgücü piyasası analizleri; bölgesel farklılıkların izlenmesi, İl istihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu gibi yerel yönetim mekanizmalarına işlerlik kazandırılması, yerel düzeyde işveren ve iş arayan eşleştirmelerinin sağlanması, orta vadede işverenler tarafından talep edilen becerilerin işsizlere kazandırılması ve uygulanan işgücü politikalarının etkilerinin izlenmesinde son derece önemli çalışmalardır. İşgücü Piyasası Analizi sadece mevcut beceri ihtiyaçlarını değerlendirmekle kalmaz, uzun vadeli bir bakış açısı da oluşturur. İşgücü Piyasası Analizleri gelecekteki ihtiyaçları öngörerek bu ihtiyaçlara aktif olarak yön vermeyi sağlayan istihdam ve eğitim politikalarının oluşturulmasında da kilit çalışmalardan en önemlisidir.

'İşgücü Piyasası Araştırması' ile ulaşılmak istenen temel hedefler, Denizli il sınırları içerisinde sektörel bazda işgücü piyasasına ilişkin en gerçekçi ve güncel durumu belirlemek, ilin istihdam yapısını ortaya koymak, ihtiyaç duyulan işgücünü tespit etmek, mevcut istihdamdaki artış ve azalış oranları ile temininde güçlük çekilen meslek ve pozisyonları belirlemektir. Bu istatistiki veriler ışığında İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurullarına rehberlik etmek ve mesleki eğitim faaliyetlerine yön vermek temel gayedir.

Denizli ili İşgücü Piyasası Araştırmasının; ülkemize, ilimize ve ilgili tüm taraflara yararlı olmasını diler, bu çalışmaya fiilen katılım sağlayan başta İş ve Meslek Danışmanları olmak üzere tüm İl Müdürlüğümüz çalışanlarına özverili çalışmaları nedeniyle teşekkür ederim.

Fatih IŞIK

İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ i
TABLOLAR LİSTESİ iii
ŞEKİLLER LİSTESİ iv
YÖNETİCİ ÖZETİ 1
GİRİŞ 3
BİRİNCİ BÖLÜM 4
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ 4
İŞKUR GÖSTERGELERİ 4
Açık İşler 4
İşe Yerleştirmeler 5
Kayıtlı İşsiz 6
Aktif İşgücü Programları 8
İşsizlik Ödeneği 11
İKİNCİ BÖLÜM 13
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 13
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 14
İşyeri Verileri 15
Mevcut İstihdam 27
AÇIK İŞLER 29
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 40
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 45
SONUÇ 52
EKLER 55
EK 1: 2018 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 55

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Mesleklere (2017) 5
Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2017) 6
Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2010-2017) 8
Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 9
Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017) 9
Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 10
Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017) 11
Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 15
Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 25
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlananların Memnuniyet Durumu 26
Tablo 11: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 27
Tablo 12: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 28
Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler 29
Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı 30
Tablo 15: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması 36
Tablo 16: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı 36
Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 37
Tablo 18: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması 38
Tablo 19: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler 39
Tablo 20: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 41
Tablo 21: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı 42
Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri 44
Tablo 23: Çalışan Sayısı, Açık İş ve TGÇM Durumuna Göre En Fazla Talep Edilen Meslekler 45
Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri 46
Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi 47
Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi 48
Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 48

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2017) 4
Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2010-2017) 5
Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı 7
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2010-2017) 12
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı 16
Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Oranı 17
Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu 18
Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu 19
Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu 20
Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı 21
Şekil 11: Ar-Ge Çalışması Yapan İşyeri Durumu 22
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşyeri Oranı (%) 23
Şekil 13: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%) 23
Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 24
Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri 26
Şekil 16: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi 31
Şekil 17: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 32
Şekil 18: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 33
Şekil 19: Açık İşlerde Engelli Çalıştırmak İstenmesi 34
Şekil 20: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 35
Şekil 21: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 42
Şekil 22: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı 43
Şekil 23: Engelli İstihdamını Arttırmak İçin Önerilerin Dağılımı 49
Şekil 24: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı 50
Şekil 25: Personel Seçiminde Kullanılan Değerlendirme Yöntemlerinin Dağılımı 51

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu raporda Denizli İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında veri derlenen işyeri sayısı 1.491'dir. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 17 sektörde tam sayım yapılmıştır. Denizli ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 88 bin 154 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 57 bin 695 çalışan erkeklerden, 30 bin 459 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 58,4'ü, kadınların ise yüzde 63,5'i İmalat sektöründe istihdam edilmektedir.

Denizli ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcıları, Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerdir. Denizli ilinde açık iş oranı yüzde 2,4 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 2,6 olup, Denizli ili açık iş oranı bakımından 0,2'lik bir farkla Türkiye ortalamasının altındadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 4,4 ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörüdür. Denizli ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcıları meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş oranı %3,4'tür. Denizli ilinde en fazla açık işi olan ilk üç meslek grubu; tesis ve makine operatörleri ve montajcıları, sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar ve hizmet ve satış elemanları meslek gruplarıdır.

İl genelinde açık işlerin yüzde 67,8'i için işveren eğitim düzeyi önemli değil olarak işaretlemiştir. Denizli ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlere göre incelendiğinde en fazla İmalat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Denizli ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Makineci(Dikiş) mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı ve Mermer İşçisi meslekleri takip etmektedir.

Denizli ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 20,4'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Denizli ilinde işverenlerin yüzde 21,3'ü istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle Türkiye geneline nazaran Denizli ilinde geleceğe yönelik

daha iyimser bir hava olduğu söylenebilir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörülürken Denizli ilinde ise ülke genelinin altında olup yüzde 1,8 olarak öngörülmüştür.

GİRİŞ

Bu çalışma Denizli işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevucut durumunu ortaya koyarak piyasanın olumlu ve olumsuz yanlarını sergilemektedir. Bu kapsamda işgücü piyasası ile kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliğinin artırılması noktasında araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Denizli İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu; il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklentilerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemini tesis etmek , istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR'a değil, Türkiye'de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR'dur.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından itibaren yıllık bazda periyodik olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2018 yılı için Denizli ilinde 2 Nisan-11 Mayıs 2018 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Denizli ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

Açık İşler

Açık iş; işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2017)

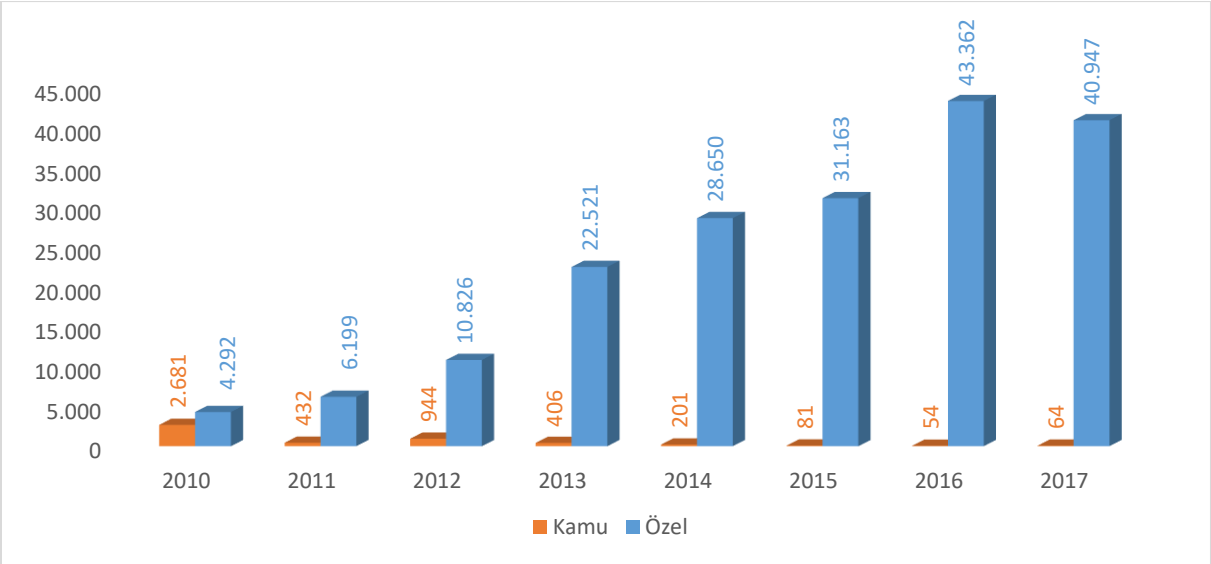

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında 6 bin 973 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2017 yılına gelindiğinde 41 bin 11 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayılarının yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlediği görülmektedir. 2011 ve 2017 yıllarında bir önceki yıla göre azalış seyredilmiştir. Grafik incelendiğinde ise İŞKUR'un özellikle 2013 yılından sonra özel sektör açık işleri üzerindeki etkinliğini önemli ölçüde arttırdığı görülmektedir.

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Mesleklere (2017)

Meslek	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	9.439
Makineci (Dikiş)	2.906
Temizlik Görevlisi	2.041
Mermer İşçisi	1.769
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	1.302
Satış Danışmanı / Uzmanı	1.081
Garson (Servis Elemanı)	1.049
Güvenlik Görevlisi	1.013
Kalite Kontrolcü-Tekstil	915
Şoför-Yük Taşıma	867

Kaynak: İŞKUR

Denizli ilinde 2017 yılında 41 bin 11 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 9 bin 439 açık iş ile Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının yüzde 23'ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği Makineci (Dikiş)ve Temizlik Görevlisi meslekleri takip etmektedir.

İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını önemli ölçüde artırarak 2017 yılında yıllık bazda 2 milyon 691 bin açık işi işgücü piyasasından toplamıştır. Şekil 2'den de görüleceği üzere bu artan performans İŞKUR işe yerleştirme hizmetlerine doğrudan yansımaktadır.

Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2010-2017)

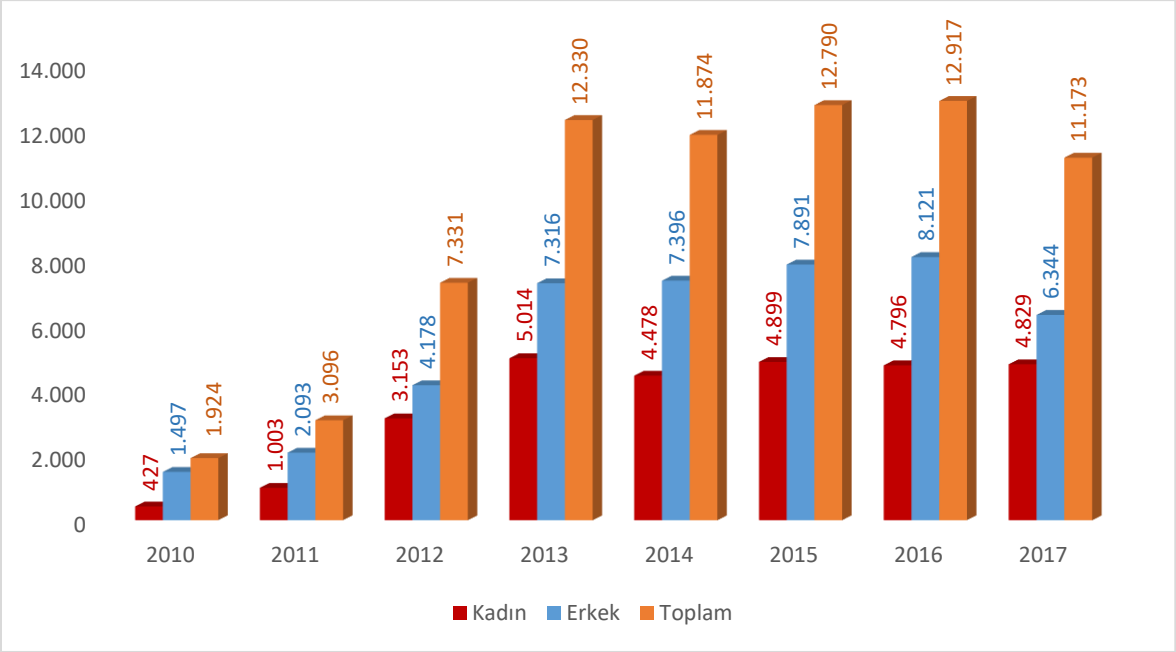

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı 1.924 olan Denizli ilinde işe yerleştirilenlerin 1.497'si erkeklerden, geri kalan 427 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar yıllar itibariyle dalgalı bir seyir izlemektedir. 2013 yılında ise belirgin bir artış yaşanarak 12 bin 330 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2017 yılında işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 43,2'si kadınlardan oluşmuştur. 2017 yılında, bir önceki yıla göre kadın işe yerleştirmede artış yaşanırken, toplam işe yerleştirmede ise düşüş yaşanmıştır.

İŞKUR'un; piyasayı yakından takip ederek il özelinde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihityaçlarını zamanında karşılaması en temel fonskiyonları arasında yer almaktadır.

Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2017)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	872	2.196	3.068
Makineci (Dikiş)	649	117	766
Güvenlik Görevlisi	140	477	617
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	223	221	444
Mermer İşçisi	125	264	389
Garson (Servis Elemanı)	120	231	351
Satış Danışmanı / Uzmanı	174	155	329
Temizlik Görevlisi	224	100	324
Kumaş Paketleme İşçisi	278	36	314
Kalite Kontrolcü-Tekstil	168	116	284

Kaynak: İŞKUR

Denizli ilinde 3 bin 68 tane işe yerleştirmeyle Beden İşçisi (Genel) mesleği ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının % 27,5'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği Makineci (Dikiş) ve Güvenlik Görevlisi meslekleri takip etmektedir. Kadınlar en çok Beden İşçisi (Genel) ve Makineci (Dikiş) mesleklerinde işe yerleştirilirken, erkekler en çok Beden İşçisi (Genel) ve Güvenlik Görevlisi mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı İşsiz; Hali hazırda herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kayıtlı iş arayanlarına en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olmakta olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde durumlarını güncelleyerek iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Bir yıl kesintisiz olarak İŞKUR sistemi ya da ofisleri kullanmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından pasife alınmaktadır. Ayrıca İş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR'un hizmetlerinden yararlanmayı sonlandırabileceklerdir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı

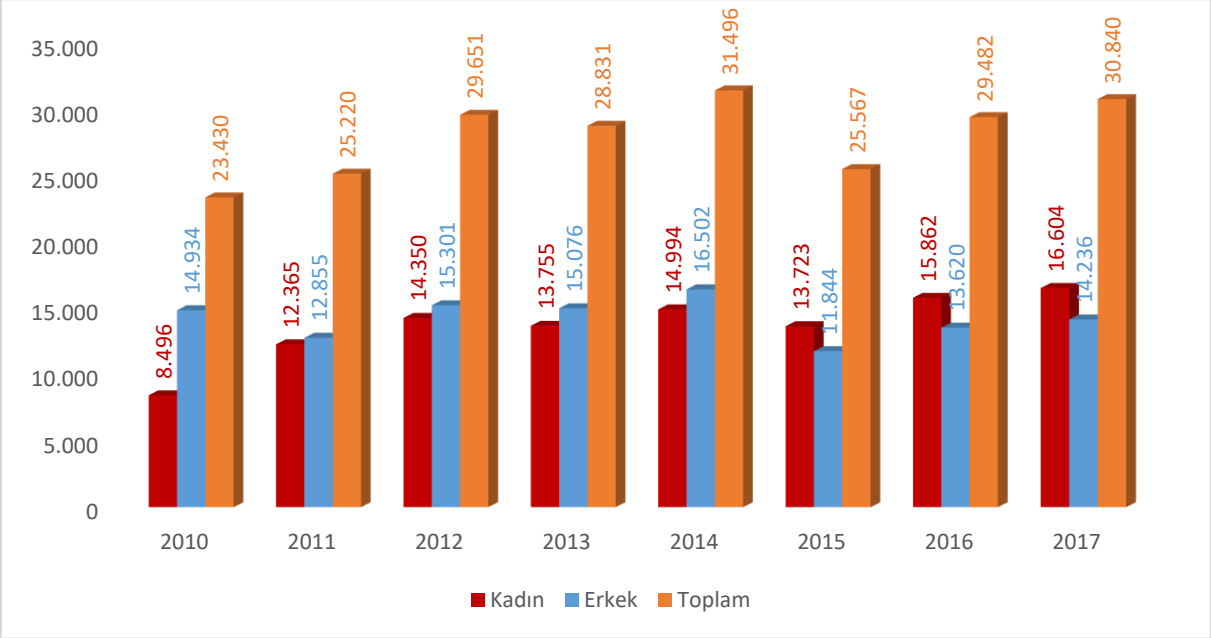

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Denizli ilinde İŞKUR'a kayıtlı 23 bin 430 işsizin 14 bin 934'ü erkeklerden, geri kalan 8 bin 496 kişisi ise kadınlardan oluşmaktadır. 2017 yılında ise toplam 30 bin 840 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında dalgalı bir görüntü dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının da baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişmenin, İŞKUR olarak işsizlere daha doğru ve etkin politika üretmek noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında 8 bin 496 kadın kayıtlarda işsiz olarak yer almışken bu sayı 2017 yılında yaklaşık iki kat artarak 16 bin 604'e yükselmiştir. Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır.

Denizli ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Denizli ilinde Kuruma kayıtlı 4 bin 135 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Denizli ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının %13,4'ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği Satış Danışmanı / Uzmanı ve Temizlik Görevlisi meslekleri takip etmiştir. Kadın kayıtlı işsizlerde de aynı durum söz konusudur. Kadınlarda en çok Beden İşçisi, Temizlik Görevlisi, Satış Danışmanı / Uzmanı, Büro Memuru (Genel) gibi mesleklerde kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren kişi ve grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmakta ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır.

Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	148	1.616	1.263	2.879
2011	102	1.094	678	1.772
2012	195	2.802	1.563	4.365
2013	95	1.299	638	1.937
2014	94	1.235	452	1.687
2015	186	3.458	592	4.050
2016	131	2.531	192	2.723
2017	108	1.950	181	2.131

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursları özellikle İşbaşı Eğitim Programlarının daha ön plana çıkmasından sonra azalma eğilimi içerisine girmiştir. 2017 yılında ise düzenlenen 108 mesleki eğitim kursuna 2 bin 131 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 1950'si kadın, 181'i erkeklerden oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak

işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2017 yılında kursiyerlerin yüzde 91'i kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Kadın	Erkek	Toplam
Evde Çocuk Bakım Elemanı	Isı Yalıtımcısı	Evde Çocuk Bakım Elemanı
Süt Sığırı Yetiştiricisi	Su Yalıtımcısı	Süt Sığırı Yetiştiricisi
El Nakışçısı	Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Büyükbaş Hayvan)	El Nakışçısı
Asma Yetiştiricisi	Örtülü Elektrot Ark Kaynakçısı	Asma Yetiştiricisi
Düz Dikiş Makineci	Sığır Yetiştiricisi	Düz Dikiş Makineci
Hasta Ve Yaşlı Refakatçisi	Ses Yalıtımcısı	Hasta Ve Yaşlı Refakatçisi
Kilim Dokuyucu (El Tezgahı)	Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)	Kilim Dokuyucu (El Tezgahı)
Mantar Yetiştiricisi	Muhasebe Meslek Elemanı	Kurdelacı (Elle)
Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)	Örtü Altı Domates Yetiştiricisi	Mantar Yetiştiricisi
Kurdelacı (Elle)	Süt Sığırı Yetiştiricisi	Erkek Atlet Dikim Elemanı

Kaynak: İŞKUR

2017 yılında en fazla Evde Çocuk Bakım Elemanı, Süt Sığırı Yetiştiricisi ve El Nakışçısı mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla kurs düzenlenen meslekler il geneliyle birebir benzerlik göstermektedir. Bunun başlıca sebebi; kurs planlamalarının kadınlara yönelik yapılması ve kadın katılımcıların yüksek oranda olmasıdır. Erkeklerde ise en fazla Isı Yalıtımcısı, Su Yalıtımcısı ve Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Büyükbaş Hayvan) mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	83	42	122	164
2011	140	188	136	324
2012	93	189	99	288
2013	239	390	267	657
2014	210	305	148	453
2015	1.044	1.429	1.005	2.434
2016	1.251	1.431	1.122	2.553
2017	760	1.028	738	1.766

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri işsizlerin gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olmamasının yanında yeterli iş tecrübesinin de bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2013 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisindedir. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir. 2015 yılından sonra düzenlenen kurslarda belirli oranda artış görülürken, 2017 yılında bir önceki yıla oranla yüzde 39 oranında azalış yaşandığı görülmektedir. Bu durumun sebebi olarak +1 istihdam teşviki programının işverenler tarafından daha fazla tercih edilmesi düşünülebilir.

2017 yılında 760 program düzenlenmiş olup toplam bin 766 kişi programa katılmıştır. Katılımcıların yüzde 58,2'i kadınlardan, yüzde 41,8'i erkeklerden oluşmaktadır 2017 yılı verilerine göre işbaşı eğitim programlarından yararlanan kişi sayısı bir önceki yıl verilerine kıyasla yüzde 31 oranında azalış göstermiştir.

Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Konfeksiyon İşçisi	Cam Mamul İmalatçısı	Konfeksiyon İşçisi
Makineci (Dikiş)	Garson (Servis Elemanı)	Makineci (Dikiş)
Satış Danışmanı / Uzmanı	Konfeksiyon İşçisi	Hasta Kabul-Kayıt Görevlisi
Cam Mamul İmalatçısı	Satış Danışmanı / Uzmanı	Ön Muhasebeci
Garson (Servis Elemanı)	Makineci (Dikiş)	Satış Danışmanı / Uzmanı
Hasta Kabul-Kayıt Görevlisi	Büro Memuru (Genel)	Büro Memuru (Genel)
Ön Muhasebeci	Elektroliz İşçisi	Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi
Büro Memuru (Genel)	Diğer Kimyasal İşlemciler Ve İlgili İşçiler	Perakende Satış Elemanı (Gıda)
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	Perakende Satış Elemanı (Gıda)	Hastane Hizmetlisi
Perakende Satış Elemanı (Gıda)	Mermer İşçisi	Muhasebe Meslek Elemanı

Kaynak: İŞKUR

2017 yılında en fazla Konfeksiyon İşçisi, Makineci (Dikiş), Satış Danışmanı / Uzmanı ve Cam Mamul İmalatçısı mesleklerinde işbaşı eğitim programı düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Konfeksiyon İşçisi, Makineci (Dikiş) ve Hasta Kabul-Kayıt Görevlisi mesleğinde program düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Cam Mamul İmalatçısı, Garson (Servis Elemanı) Konfeksiyon İşçisi mesleklerinde program düzenlenmiştir.

Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	11	122	153	275
2011	24	297	296	593
2012	22	288	321	609
2013	6	80	56	136
2014	24	281	289	570
2015	44	626	591	1217
2016	59	674	975	1649
2017	55	727	645	1372

Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2017 yılında 55 girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. Programa 2017 yılında 727'si kadın, 645'i erkek olmak üzere toplam bin 372 kişi katılmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2010-2017)

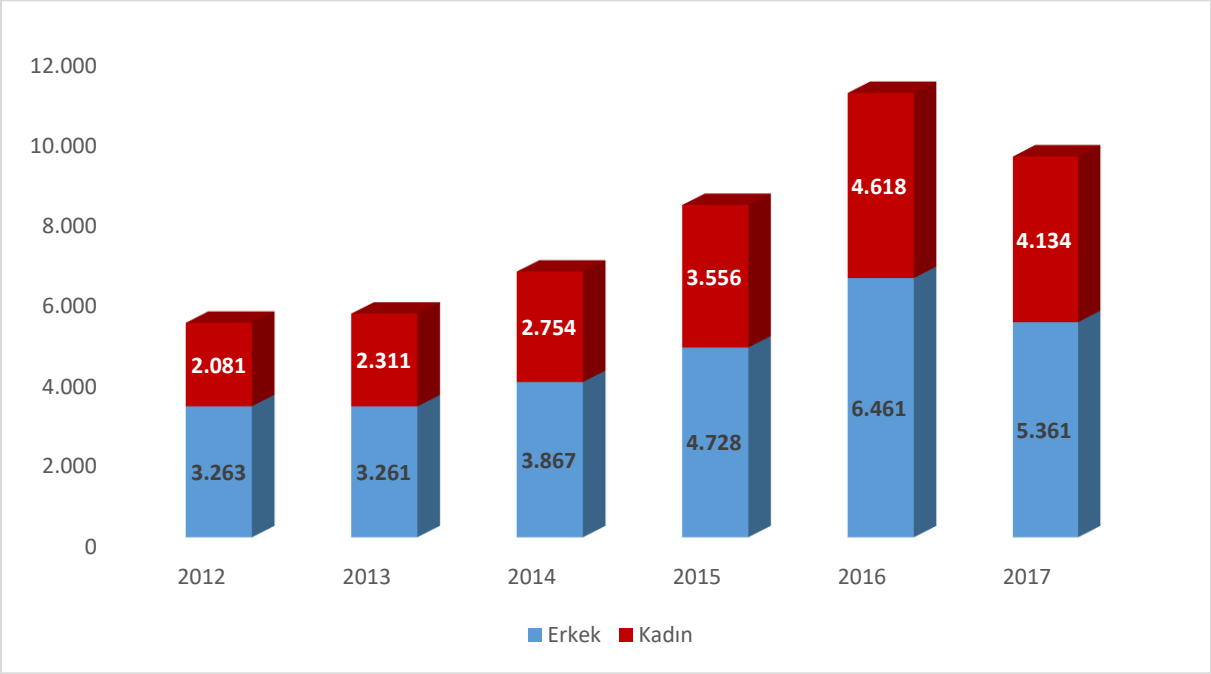

Kaynak: İŞKUR

Denizli ilinde 2017 yılında yüzde 43,5'i kadın olmak üzere 9 bin 495 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2017 yılında 2016 yılına göre yüzde 14 oranında azalış göstermiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin dinamiklerini görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hane halkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Bu çalışma yerel istihdam politikalarına yön verecek yegane kaynaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2018 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 2 Nisan - 11 Mayıs 2018 tarihleri arasında Türkiye genelinde 89 bin 324 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleri ile Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2019 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Denizli ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp

yapmama durumları ile part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Denizli ilinde bin 491 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 88 bin 154 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Araştırma kapsamında Denizli ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 8'de Denizli ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşveren Sayısı
İmalat	658
Toptan ve perakende ticaret	303
İnşaat	164
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	67
Ulaştırma ve depolama	51
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	51
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	45
Eğitim	43
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	38
Madencilik ve taş ocakçılığı	28
Diğer hizmet faaliyetleri	16
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	14
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	5
Gayrimenkul faaliyetleri	3
Bilgi ve iletişim	3
Finans ve sigorta faaliyetleri	1
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1
Genel Toplam	**1.491**

Kaynak: İPA 2018

Denizli ilinde İmalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Denizli ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 44,2'si İmalat sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 29,1'dir. Bu durumda Denizli ilinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İmalat sektöründen sonra en fazla işyeri Toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 20,3'ü bu sektörde bulunmaktadır. Bu sektörde yüzde 18,4 olan Türkiye ortalamasının üstünde bir oran olarak gerçekleşmiştir. Denizli ilinde 20 ve

daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yarısından fazlası İmalat ve Toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir.

En az işyeri ise Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor ile Finans ve sigorta faaliyetleri sektörlerinde 1'er tane ile bulunmaktadır. Ancak bu tablo incelenirken Denizli ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı

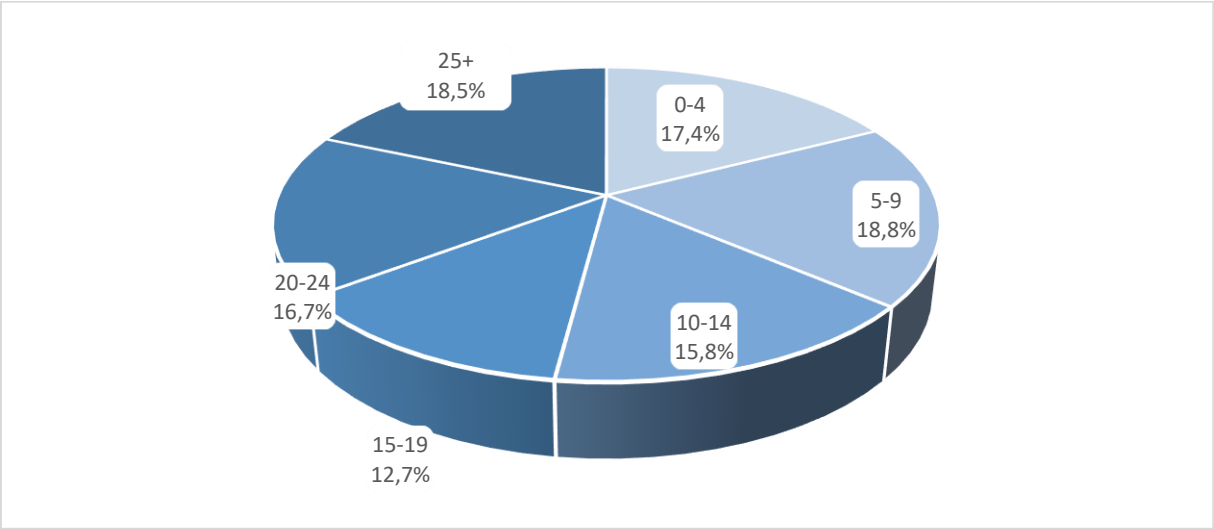

Kaynak: İPA 2018

Şekil 5'te görüldüğü üzere Denizli ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 18,8'i 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 0-4 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 17,4'tür. İşyerlerinin yaklaşık yüzde 36'sı 0-9 yaş aralığındadır. İşyerlerinin yüzde 16,7'si ise 20 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir. Denizli ilinde araştırma kapsamındaki her 10 işyerinden 3 tanesi kurulalı 10 yıl olmamıştır.

Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Oranı

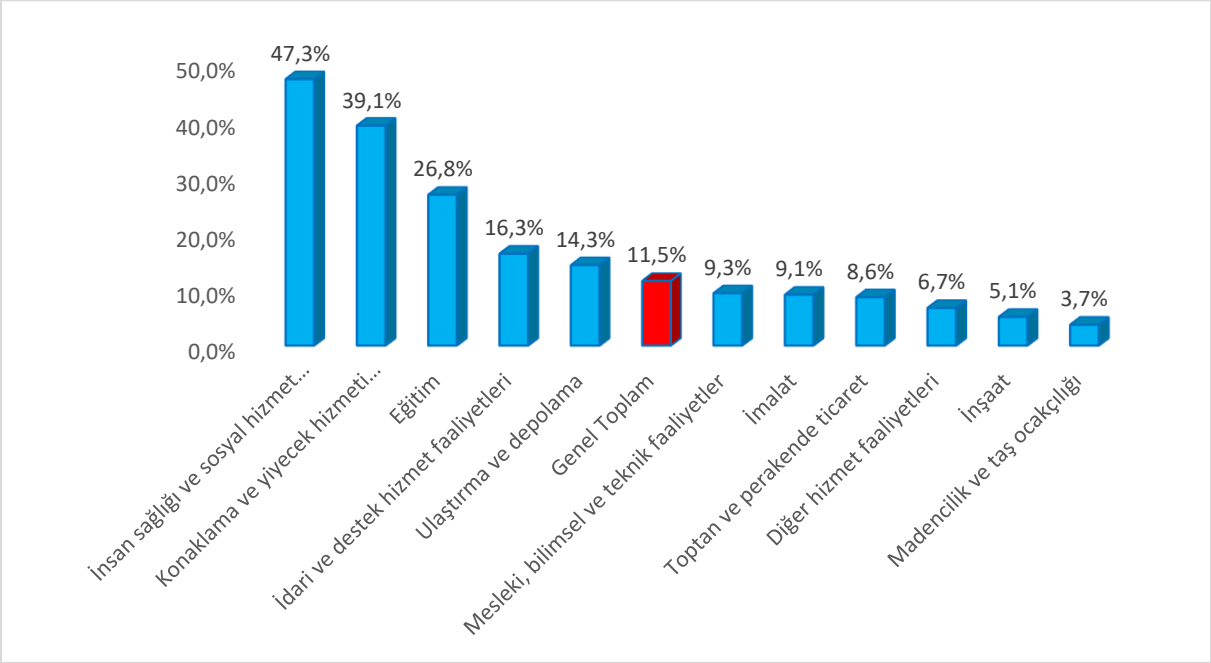

Kaynak: İPA 2018

Denizli ilinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 47,3'ünde part-time çalışan bulunmaktadır. Denizli ili genelinde part-time çalışması olan işyerleri oranı yüzde 11,5 olarak gerçekleşmiştir. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü Türkiye genelinde de bu konuda öne çıkmış ve yüzde 41,8 ile birinci sırada yer almıştır. Denizli ilinde ikinci sırada Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 39,1'inde part-time çalışanı bulunmaktadır Üçüncü sırada ise yüzde 26,8 ile Eğitim sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira İnşaat ve Madencilik ve taş ocakçılığı sektörlerinde işgücü, part-time çalışma yapma eğiliminde son sıralarda yer almaktadır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir.

Şekil 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu

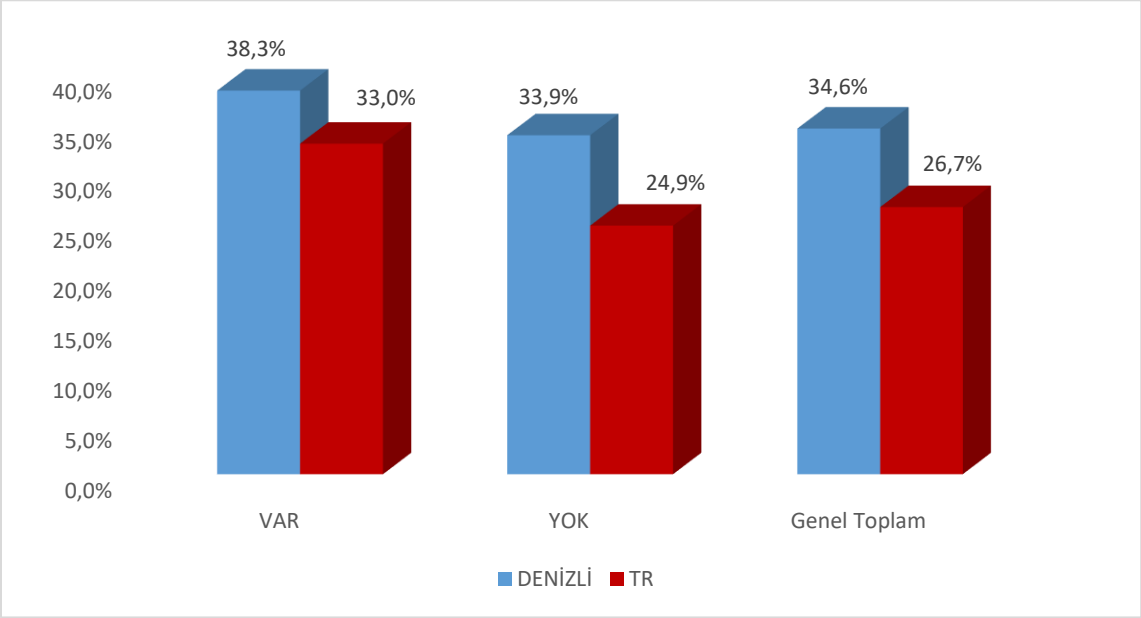

Kaynak: İPA 2018

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,7'sini kadınlar oluşturmaktayken Denizli ilinde bu oran yüzde 34,6 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Denizli ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 38,3 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 33,9 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 33 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,9'da kalmıştır. Denizli ilinde part-time çalışma, kadın istihdamını olumlu etkilemektedir. Türkiye geneli ile benzer bir durum söz konusudur.

Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

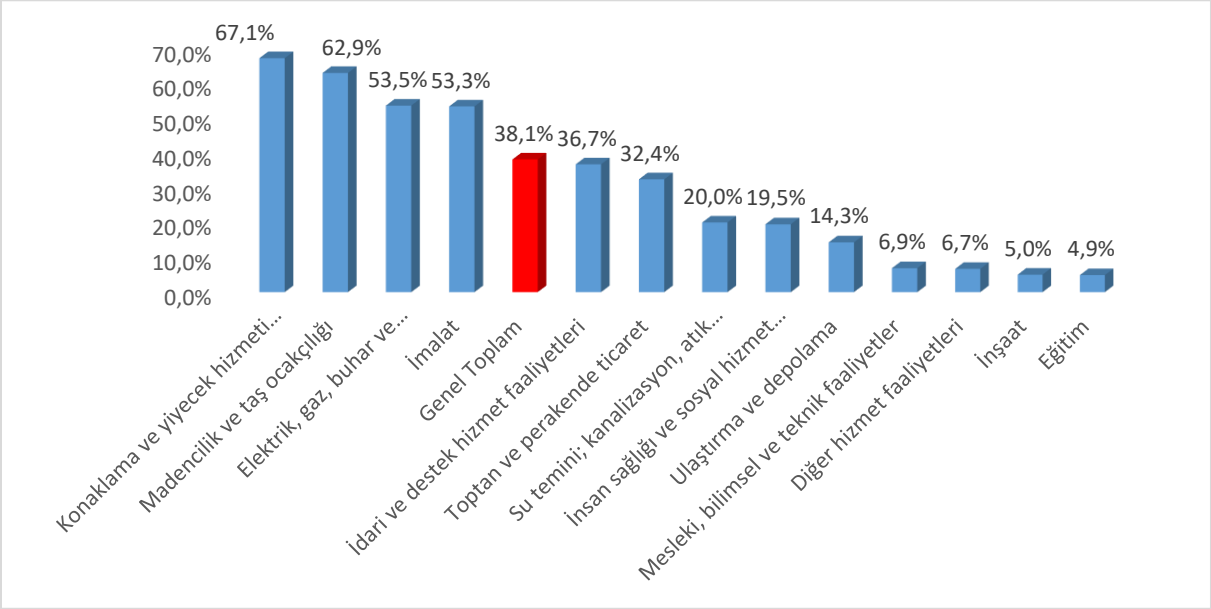

Kaynak: İPA 2018

Denizli ilinde işyerlerinin yüzde 38,1'inde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 26,3'tür. Denizli ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ve Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörlerinde görünmektedir. Bu sektörlerde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı her on işyerinin altısında vardiyalı çalışma söz konusudur. Denizli ili için lokomotif sektör olan imalat sektörü ise yüzde 53,3'lük oranıyla il ortalamasının üstünde yer almaktadır. Vardiyalı çalışmayı az yapan iki sektör olan inşaat ve eğitim sektörlerinde bu oran yüzde 5 civarında gerçekleşmiştir.

Denizli ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde olan sektörler; Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Madencilik ve taş ocakçılığı, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ile İmalat sektörleri olmuştur.

Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

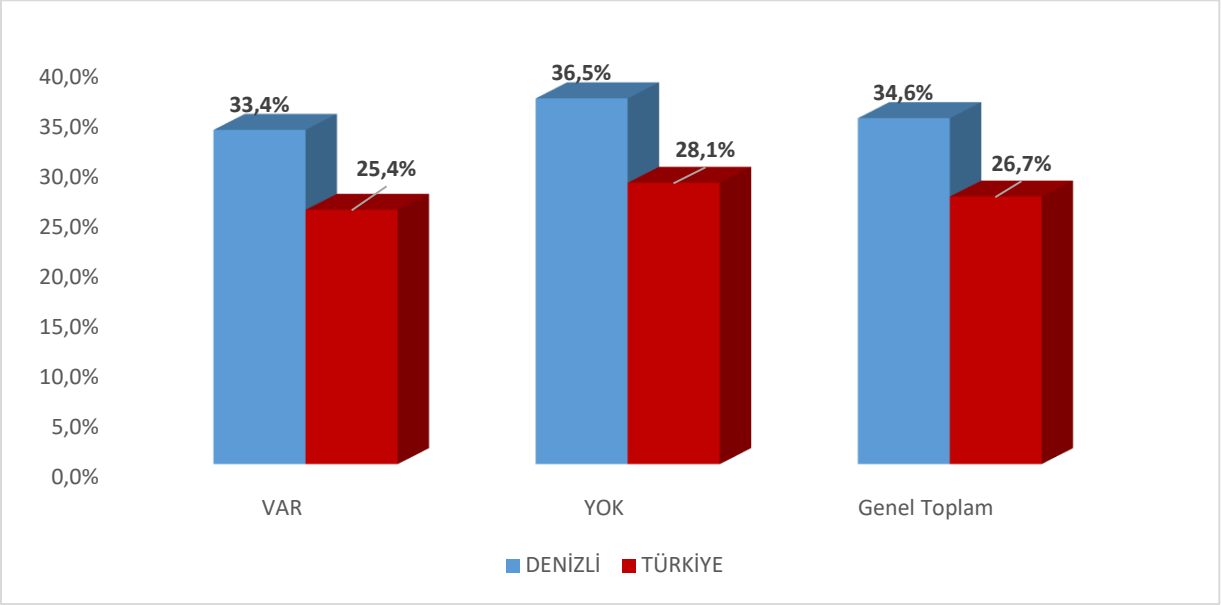

Kaynak: İPA 2018

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 9'da söz konusu eğilimle aynı yönde bir durum olduğu görülmektedir. Denizli ilinde Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine kıyasla daha azdır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 33,4'ü kadın, yüzde 66,6'sı ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 36,5'e çıkmıştır. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Denizli ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların sadece yüzde 34,6'sının kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 3 çalışandan 1'i kadınlardan oluşmakta olup, Türkiye ortalamasında ise her 4 çalışandan 1'i kadınlardan oluşmaktadır.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 2,7 puan bir farkla fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Denizli ilinde de aynı yönde işlemektedir.

Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı

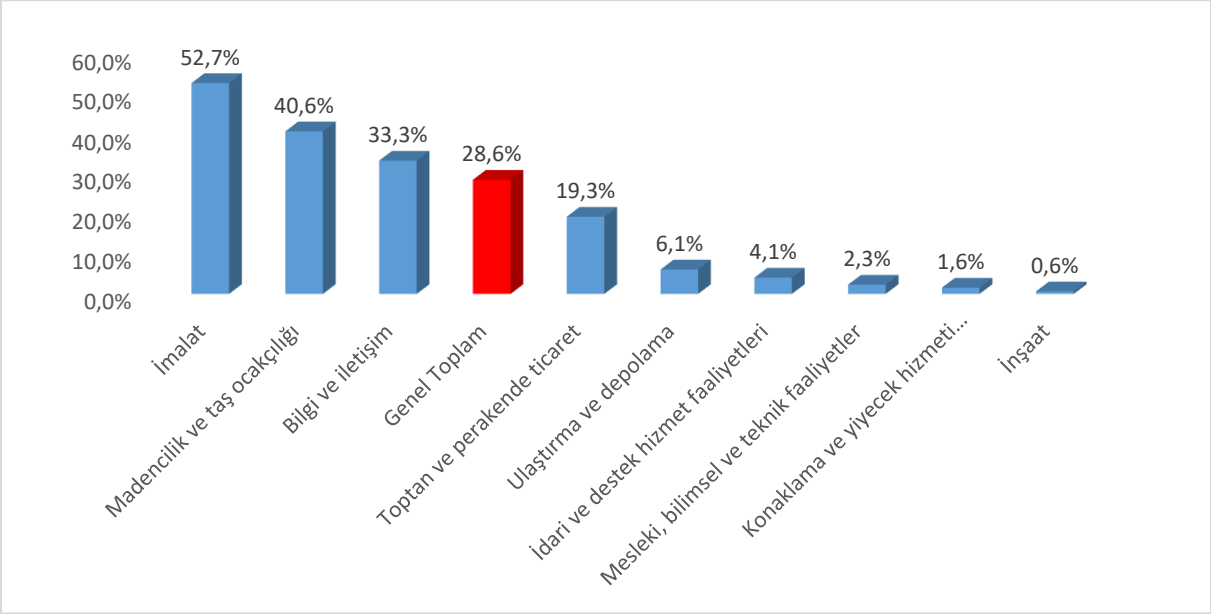

Kaynak: İPA 2018

İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 52,7'si ihracat yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 40,6 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü, 33,3 ile de Bilgi ve İletişim sektörü bulunmaktadır. Bu üç sektör ihracat yapma oranı anlamında Denizli ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Bu oranlar Türkiye ortalaması ile de benzerlik göstermektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 22,4'ü ihracat yapmakta ilk iki sektör olarak yüzde 53,2 ile İmalat ve yüzde 27,4 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

İmalat sektörü ilin önemli bir payını oluştururken ihracat yapan işyerlerinde de yoğunluktadır. Bu sektördeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

Şekil 11: Ar-Ge Çalışması Yapan İşyeri Durumu

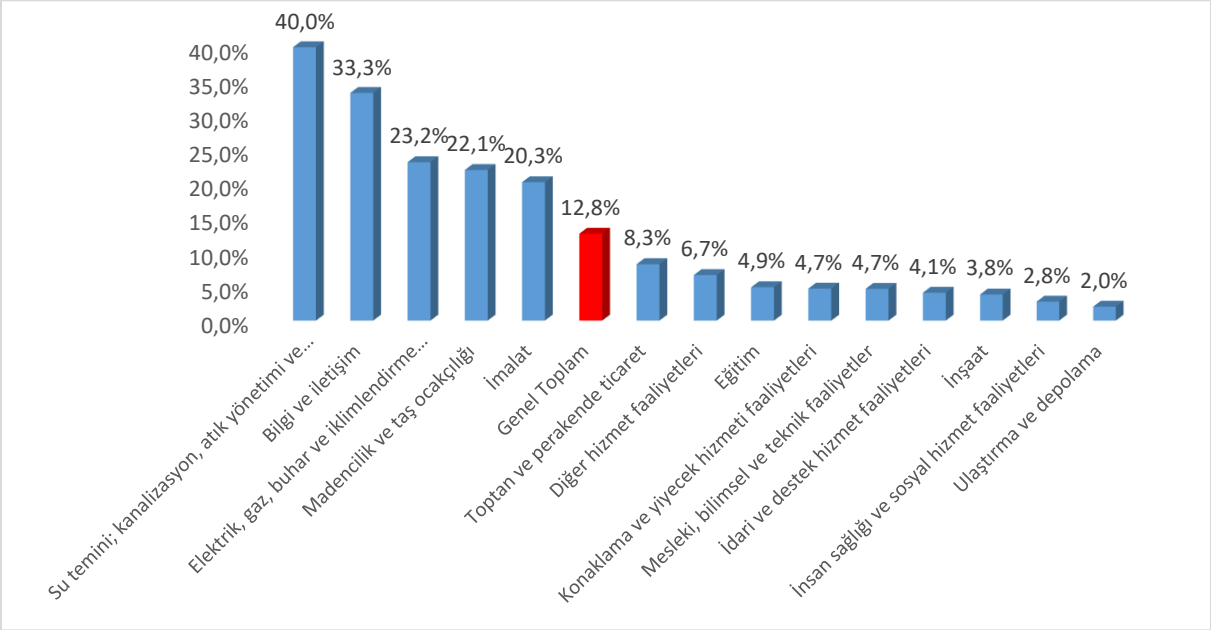

Kaynak: İPA 2018

İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı yüzde 12,8 olarak gerçekleşmiştir Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 40'ı Ar-Ge çalışması yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 33,3 ü ile Bilgi ve iletişim sektörü bulunmaktadır. Üç ve dördüncü sırada ise yüzde 23,2 ile Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ve yüzde 22,1 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri yer almaktadır. Bu dört sektör Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı anlamında Denizli ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Bunun sebebi ise çalışma kapsamında bu sektörlere ait ziyaret edilen işyeri sayılarının diğer sektörlere oranla düşük olmasıdır. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 14,5'i Ar-Ge çalışması yapmakta ve ilk iki sektör olarak yüzde 33,5 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 31,2 ile İmalat sektörleri ön plana çıkmaktadır. Denizli ilinde en fazla işyeri kapsayan İmalat sektöründe ise Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı yüzde 20,3 ile ortalamanın üstünde gerçekleşmiştir.

Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşyeri Oranı (%)

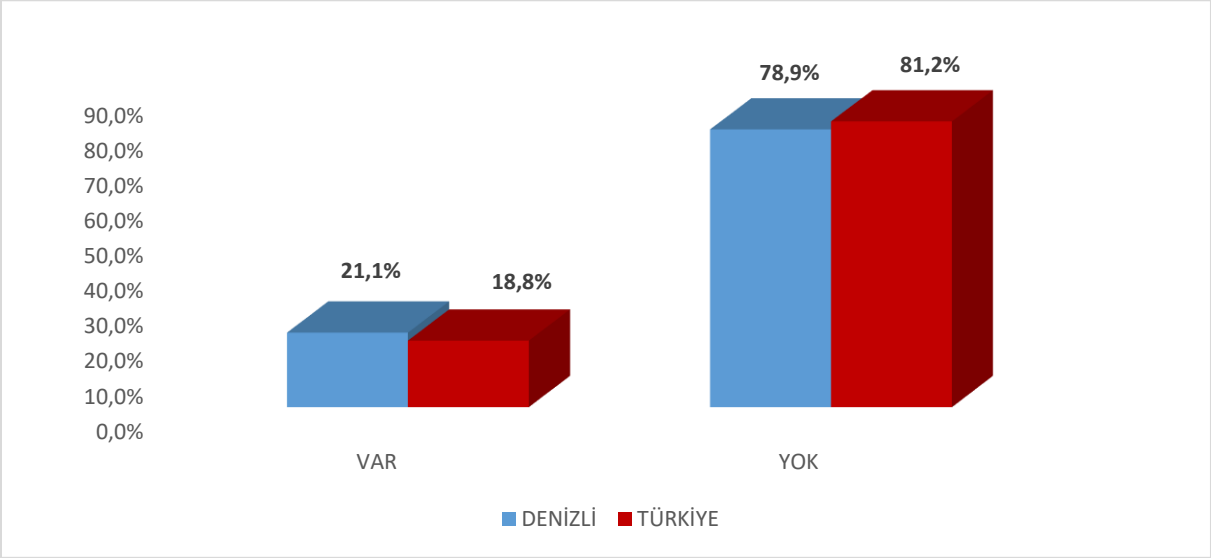

Kaynak: İPA 2018

Denizli ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin yüzde 21,1'i gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 18,8 olarak gerçekleşmiştir. Şekil 13'te planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 13: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)

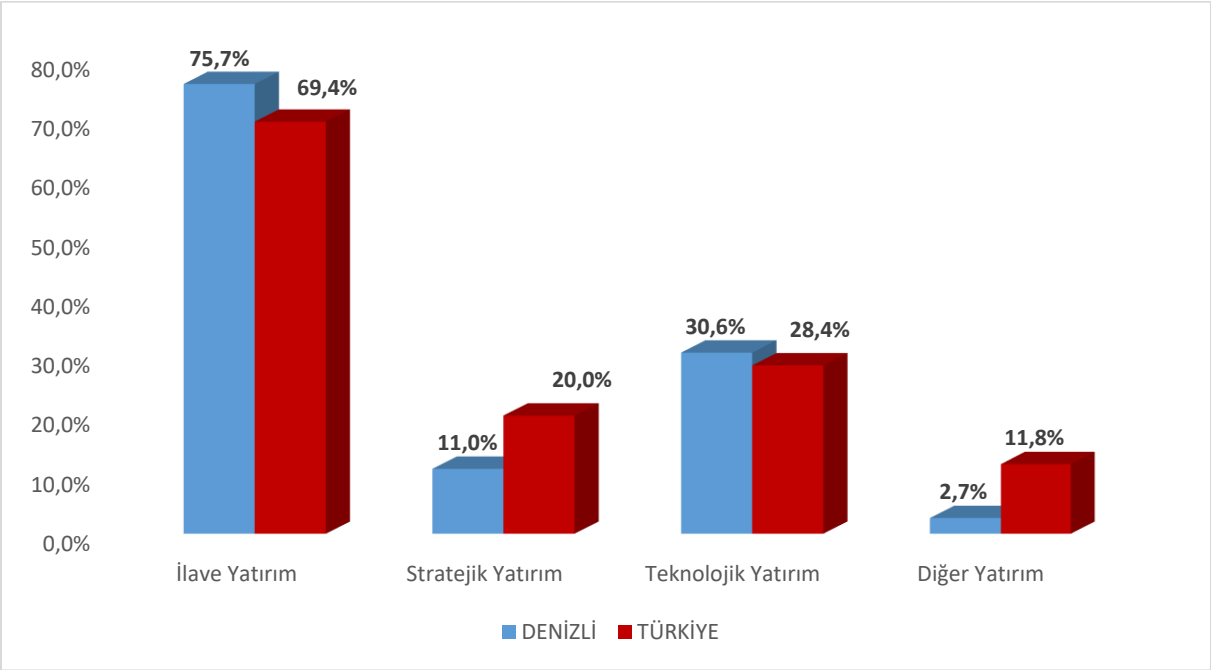

Kaynak: İPA 2018

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işyerleri yatırım türlerine göre incelendiğinde; Denizli ilinde yatırım yapmayı planlayan 20+ çalışanı olan işverenlerin yüzde 75,7'si ilave yatırım, yüzde 30,6'sı teknolojik yatırım ve yüzde 11'i stratejik yatırım yapmayı planlamaktadır. Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 69,4'ü ilave yatırım, yüzde

28,4'ü teknolojik yatırım, yüzde 20'si stratejik yatırım ve yüzde 11.8'i diğer yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

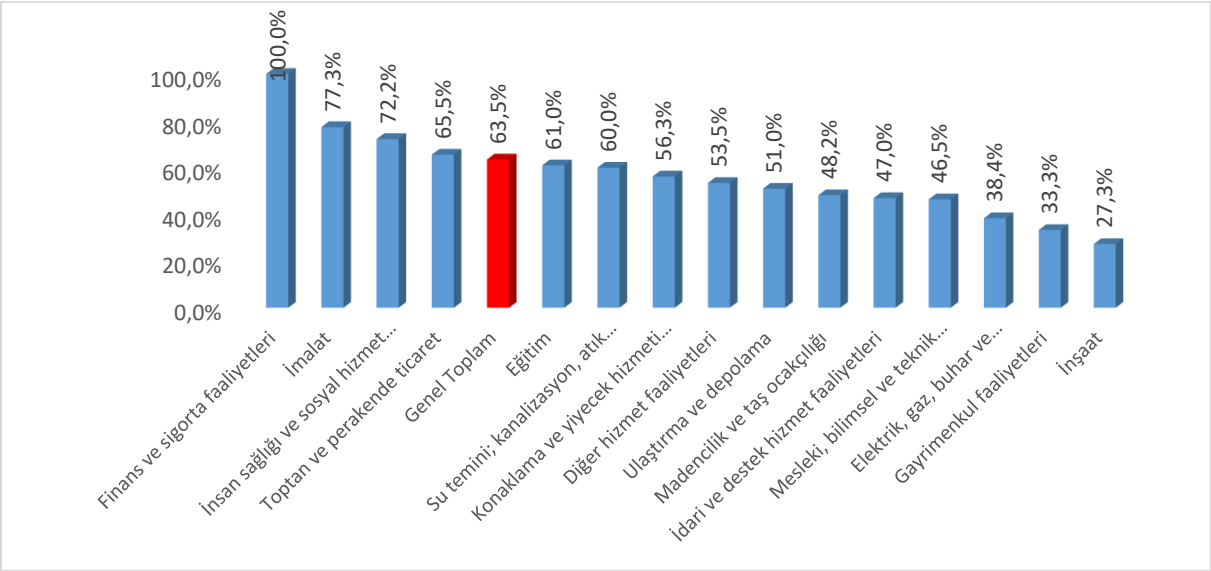

Kaynak: İPA 2018

Şekil 14'te İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Denizli ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 63,5'i İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 46,7 olarak gerçekleşerek, bu oran Denizli ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Denizli ilinde Finans ve sigorta faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 100'ü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Çalışma kapsamında sadece bir iş yerinin bu sektörde bulunması ve o işyerinin de İŞKUR hizmetlerinden yararlanıyor olması bu sonucu doğurmuştur. İlin en çok işyerine sahip olan İmalat sektöründe ise bu oran il geneli olan yüzde 63,5'in üstünde çıkmış ve yüzde 77,3 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs
Madencilik ve taş ocakçılığı	7,7%	53,8%	92,3%	7,7%	7,7%	7,7%
İmalat	2,3%	57,3%	94,7%	23,6%	2,5%	1,2%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	33,3%	66,7%	66,7%	66,7%	33,3%	0,0%
İnşaat	2,3%	51,2%	90,6%	9,4%	2,2%	0,0%
Toptan ve perakende ticaret	1,1%	53,7%	91,6%	23,6%	0,5%	0,5%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	32,0%	92,0%	8,0%	0,0%	4,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,0%	49,9%	97,2%	33,4%	0,0%	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	55,1%	80,0%	55,1%	0,0%	0,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	8,7%	47,8%	95,7%	43,5%	4,3%	4,3%
Eğitim	4,0%	52,0%	79,9%	16,1%	4,0%	4,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	7,7%	65,5%	84,6%	42,4%	7,7%	7,7%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	62,5%	75,0%	37,5%	0,0%	12,5%
Genel Toplam	**2,3%**	**55,2%**	**92,6%**	**24,5%**	**2,2%**	**1,5%**

Kaynak: İPA 2018

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan işyerleri en çok yüzde 92,6 ile Eleman Talebi hizmeti almıştır. İşyerlerinin 55,2'si Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetinden yararlanırken yüzde 24,5'i İşbaşı eğitim programlarından yararlanmak amacıyla İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir.

Denizli ilinde Finans ve sigorta faaliyetleri sektörünün tamamı, imalat sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 77,3'ü, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe bulunan işyerlerinin 72,2'si ve Toptan ve perakende ticaret sektöründe bulunan işyerlerinin ise yüzde 65,5'i İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olduğunu belirtmiştir. Bu ve diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki Tablo 9'da yer almaktadır. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründeki İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin tamamı, hem Eleman Talebi hem de Danışmanlık hizmetinden faydalanmışlardır. Ancak bu sektörde araştırma kapsamına giren işyeri sayısının düşük olması oranın yüksek çıkmasına sebep olmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanan ve İmalat sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 94,7'si Eleman Talebi, yüzde 57,3'ü Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetlerinden, yüzde 23,6'sı ise İşbaşı eğitim programlarından faydalanmıştır.

Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlananların Memnuniyet Durumu

Memnuniyet	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İşbaşı Eğitim Programları	Kısa Çalışma Ödeneği	Mesleki Eğitim Kursu
Kararsızım	23,8%	1,6%	3,0%	7,7%	35,1%	35,7%
Memnun Değilim	4,8%	0,4%	1,3%	1,4%	0,0%	0,0%
Memnunum	71,4%	98,0%	95,7%	91,0%	64,9%	64,3%

Kaynak: İPA 2018

Denizli ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlananların memnuniyet oranları incelendiğinde; en fazla memnuniyet yüzde 98 ile Danışmanlık ve Yönlendirme hizmeti olmuştur. Bu hizmeti memnuniyet düzeyinde yüzde 95,7 ile Eleman Talebi, yüzde 91 ile İşbaşı Eğitim Programları hizmeti izlemektedir. Bu hizmetleri yüzde 71,4 ile Çalışanlara Yönelik Eğitim, yüzde 64,9 ile Kısa Çalışma Ödeneği ve yüzde 64,3 ile Mesleki Eğitim Kursu izlemektedir.

Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

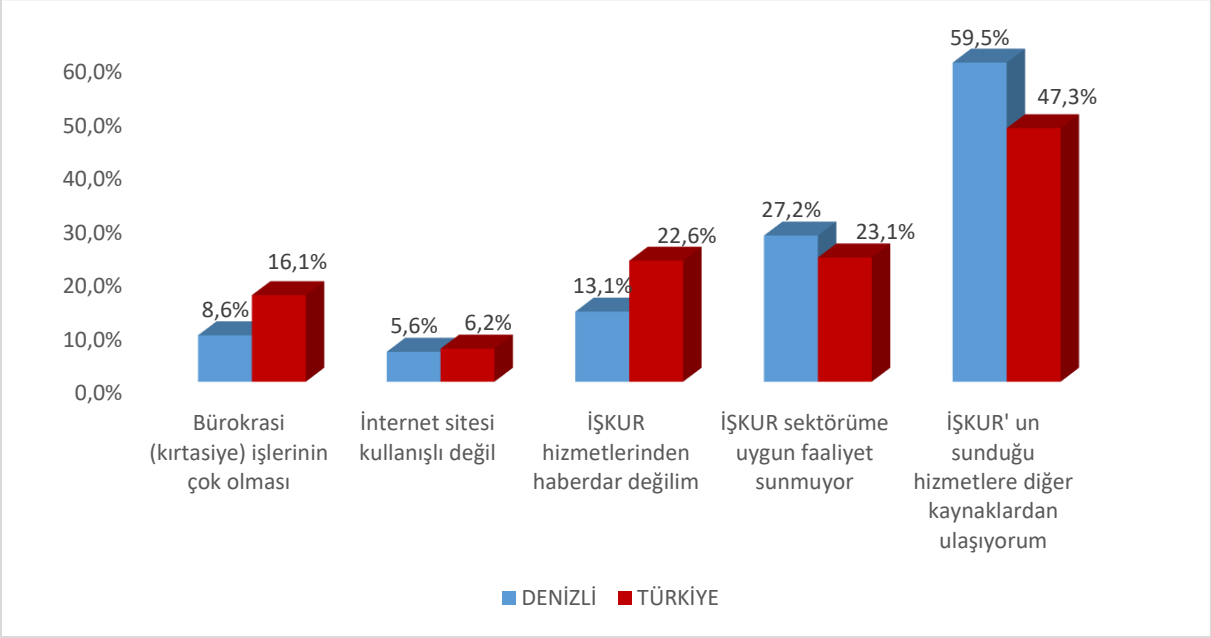

Kaynak: İPA 2018

Denizli ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmama nedenlerinde ilk üç sırada, yüzde 59,5 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi, yüzde 27,2 ile İŞKUR sektörüme uygun faaliyet sunmuyor ve yüzde 13,1 ile İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde ise Denizli ilinde olduğu gibi ilk sırada yüzde 25,2 ile

İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde Denizli iliyle birebir benzerlik göstererek iki ve üçüncü sırada yüzde 12,3 ile İŞKUR'un sektöre uygun faaliyet sunmaması ve yüzde 12 ile İŞKUR hizmetlerinden haberdar olunmaması gerekçe gösterilmiştir.

Mevcut İstihdam

Denizli ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Denizli ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 88 bin 154 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 57 bin 695 çalışan erkeklerden, 30 bin 459 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 11: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
İmalat	19.348	33.684	53.032
Toptan ve perakende ticaret	4.179	9.370	13.549
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	2.539	1.734	4.274
İnşaat	284	3.697	3.981
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	916	1.386	2.302
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	532	1.700	2.232
Ulaştırma ve depolama	214	1.692	1.907
Eğitim	1.038	718	1.756
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	646	825	1.471
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	280	1.089	1.369
Madencilik ve taş ocakçılığı	114	1.030	1.144
Diğer hizmet faaliyetleri	179	474	653
Gayrimenkul faaliyetleri	122	58	180
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	36	144	180
Bilgi ve iletişim	25	51	76
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	33	33
Finans ve sigorta faaliyetleri	7	9	17
Genel Toplam	**30.459**	**57.695**	**88.154**

Kaynak: İPA 2018

Sektörlere göre dağılımda ise; Denizli ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İmalat ile Toptan ve perakende ticaret sektörlerinde istihdam edilmektedir. İmalat sektörünün Denizli ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerin yüzde 58,4'ü, kadınların ise yüzde 63,5'i İmalat

sektöründe istihdam edilmektedir. Toplam çalışan sayıları içinde ise imalat sektöründe çalışma oranı yüzde 60,2 olarak gerçekleşmiştir.

Denizli ilinde 20+ çalışanı olan Gayrimenkul Faaliyetleri, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ve Eğitim sektöründe kadın çalışan sayısının, erkek çalışan sayısından daha fazla olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde de durum Denizli ili ile benzerlik göstererek Sağlık ve Eğitim sektörlerinde kadınlar erkeklerden daha fazla sayıda çalışmaktadır.

Tablo 12: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	7.962	18.061	26.023
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	7.908	15.104	23.012
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	4.463	5.585	10.048
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	3.753	4.639	8.391
Hizmet Ve Satış Elemanları	2.034	4.946	6.980
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1.389	5.201	6.590
Profesyonel Meslek Mensupları	2.702	3.144	5.845
Yöneticiler	220	902	1.122
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	29	114	143
Genel Toplam	**30.459**	**57.695**	**88.154**

Kaynak: İPA 2018

Toplam çalışanların içerisinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar grubunda çalışanların oranı diğer meslek grupları ile kıyaslandığında önemli bir ölçüde ayrışmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 29,5'i, erkek çalışanların yüzde 31,3'ü ve kadın çalışanların yüzde 26,1'i bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu yer almakta ve yüzde 26,1 oranında çalışanı barındırmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 11,4 oranı ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu yer almaktadır.

Hem erkeklerde hem de kadınlarda en fazla çalışanın olduğu ilk üç meslek grubu toplam çalışan sıralaması ile aynı gerçekleşmiştir.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grupları ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları ve Yöneticiler meslek grubu olmuştur. Denizli ilinin sosyo-ekonomik yapısında ormancılık ya da tarımsal faaliyet anlamında çalışanların büyük bir kısmı erkeklerden oluşmuştur.

Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Konfeksiyon İşçisi	Konfeksiyon İşçisi	Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	Makineci (Dikiş)	Mermer İşçisi
Makineci (Dikiş)	Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	Şoför-Yük Taşıma
Mermer İşçisi	Kumaş Paketleme İşçisi	Konfeksiyon İşçisi
Şoför-Yük Taşıma	Temizlik Görevlisi	Güvenlik Görevlisi
Büro Memuru (Genel)	Mermer İşçisi	Büro Memuru (Genel)
Kalite Kontrolcü-Tekstil	Kalite Kontrolcü-Tekstil	İnşaat İşçisi
Temizlik Görevlisi	Büro Memuru (Genel)	Pazarlamacı
Kumaş Paketleme İşçisi	Müşteri Temsilcisi	Kalite Kontrolcü-Tekstil
Güvenlik Görevlisi	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Makineci (Dikiş)

Kaynak: İPA 2018

Tablo 13'te ise Denizli ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Konfeksiyon İşçisi hem kadınlarda hem de toplamda en fazla çalışılan meslek olarak ortaya çıkmıştır. Erkeklerde ise Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı mesleği en fazla çalışılan meslektir. Kadınların en fazla çalıştığı meslekler içerisinde hem erkeklerden hem de toplamdan farklı olarak Müşteri Temsilcisi ve Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi bulunmaktadır.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşyeri Oranı
İmalat	1.509	2,8%	38,7%
Toptan ve perakende ticaret	307	2,2%	25,5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	106	4,4%	42,2%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	59	2,6%	20,3%
İnşaat	50	1,3%	7,7%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	32	2,2%	4,6%
Ulaştırma ve depolama	31	1,6%	16,3%
Madencilik ve taş ocakçılığı	19	1,6%	11,1%
Eğitim	10	0,6%	9,8%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	8	0,2%	13,9%
Diğer hizmet faaliyetleri	4	0,6%	6,7%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	4	2,3%	20,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	2	0,2%	7,4%
Gayrimenkul faaliyetleri	0	0,0%	0,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	0,0%	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	0,0%	0,0%
Bilgi ve iletişim	0	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**2.143**	**2,4%**	**27,5%**

Kaynak: İPA 2018

Denizli ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 410 işyerinde 2 bin 143 açık iş tespit edilmiştir. Denizli ilinde İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 2 bin 143 kişilik açık işin yüzde 70,4'üne tekabül eden 1.509 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise Toptan ve Perakende Ticaret ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörleridir.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 14'ten de görüleceği üzere Denizli ilinde açık iş oranı yüzde 2,4 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Denizli ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 98 kişilik dolu kadronun yanında 2 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 4,4 ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde açık iş oranı ise yüzde 2,6 olarak hesaplanmış ve Denizli ili yüzde 2,4'lük açık iş oranıyla üle genelinin altında kalmıştır.

2017 yılında yapılan çalışmada açık iş oranı Denizli ilinde 1,8 olarak hesaplanmış ve bu yılki oranın altında gerçekleşmiştir. Yani bir önceki yıla göre her yüz kişilik kadronun içindeki doldurulmayı bekleyen boş kadro payı artmıştır. Yine geçen yıl yapılan çalışmada en fazla açık iş oranına sahip sektör bu seneden farklı olarak Bilgi ve iletişim olarak belirlenmiştir.

Denizli ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 27,5'inde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının üstünde olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 23,3 olarak gerçekleşmiştir. 2017 yılında yapılan çalışmada ise Denizli ilinde açık işi olan işyeri oranı yüzde 23,6 olarak hesaplanmıştır.

Denizli ilinde hem işyeri sayısı hem de açık iş sayısı dikkate alındığında, açık iş verme oranında İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. İmalat sektöründe yer alan her 3 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır.

Şekil 16: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

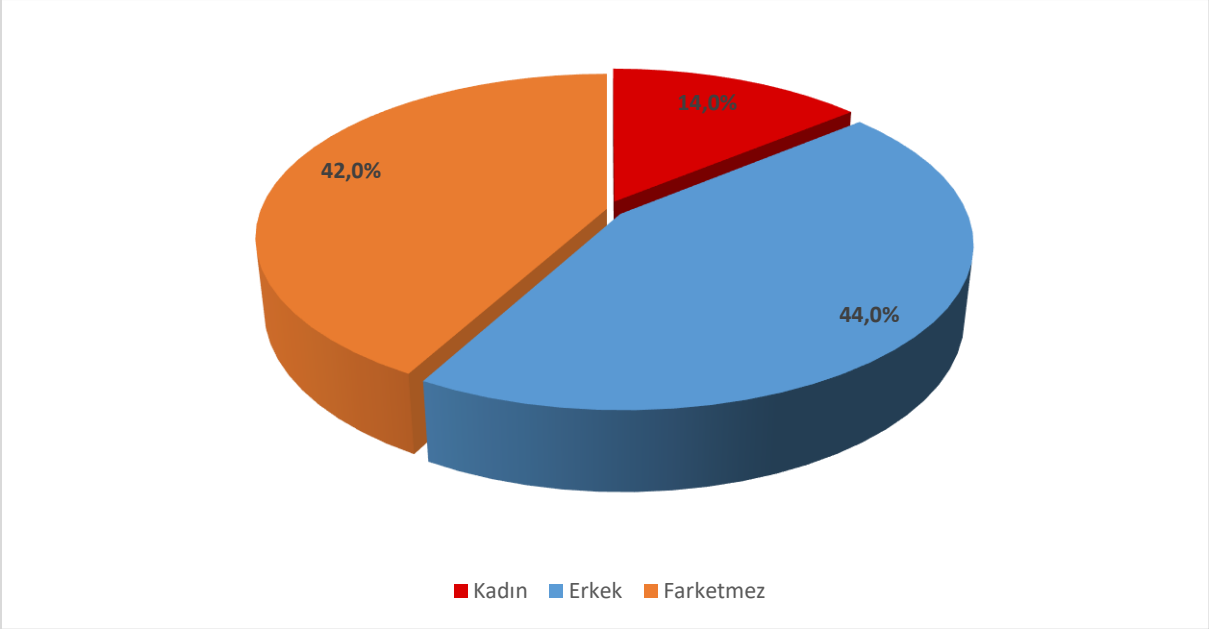

Kaynak: İPA 2018

Şekil 16'da Denizli ilinde ve Türkiye genelinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 20+ çalışanı bulunan işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Denizli ilinde açık işlerin yüzde 44'ünde işverenler erkek işgücü talep etmekte iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 39,4 olarak gerçekleşmiştir. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 8,9 iken, Denizli ilinde yüzde 14 düzeyinde gerçekleşerek ülke genelinin çok üstünde bir sonuç elde edilmiştir. Ancak geçtiğimiz yıla oranla Denizli ilinde açık işlerdeki kadın payı düşmüş, erkek ve cinsiyet fark etmez tercihleri artış göstermiştir.

Türkiye genelinde işverenlerin yaklaşık yarısı açık işlerinde herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunmamıştır. Denizli ilinde ise işverenlerin yüzde 42'si açık işlerinde cinsiyet tercihinde bulunmamıştır. Kadın çalışan oranı erkek çalışan oranına göre düşük olmasına rağmen açık işlerde cinsiyet çok önemli değildir.

Şekil 17: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

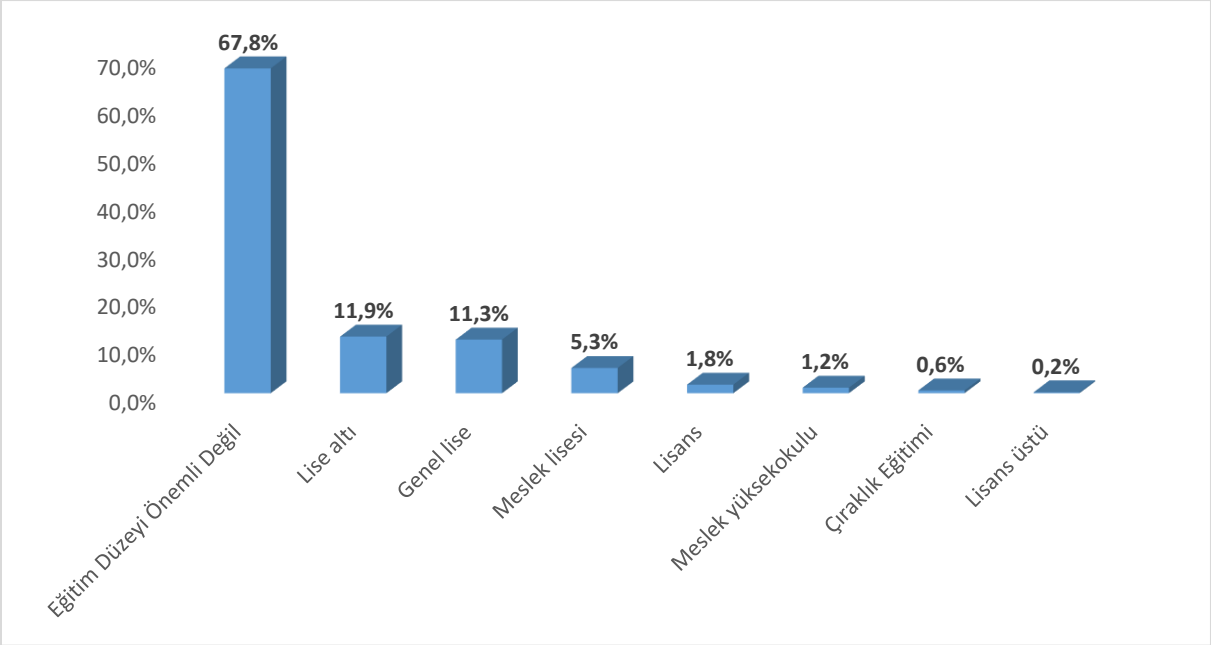

Kaynak: İPA 2018

İşverenlerin ihtiyaç duyduğu ve muhtelif açık iş arama kanallarını kullanarak işgücü talebini ilettikleri açık işlerinde asgari eğitim düzeyi de önemli bir tarafı oluşturmaktadır.

Denizli ilindeki açık işlerin yüzde 67,8'inde işverenler herhangi bir eğitim düzeyi talep etmemişlerdir. En fazla oranda ikinci sırada bulunan eğitim düzeyi ise lise altı seviyesi olarak

görülmektedir. Açık işlerde en az talep edilen eğitim seviyesi ise yüzde 0,2 ile Lisansüstü Eğitimdir.

Şekil 18: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

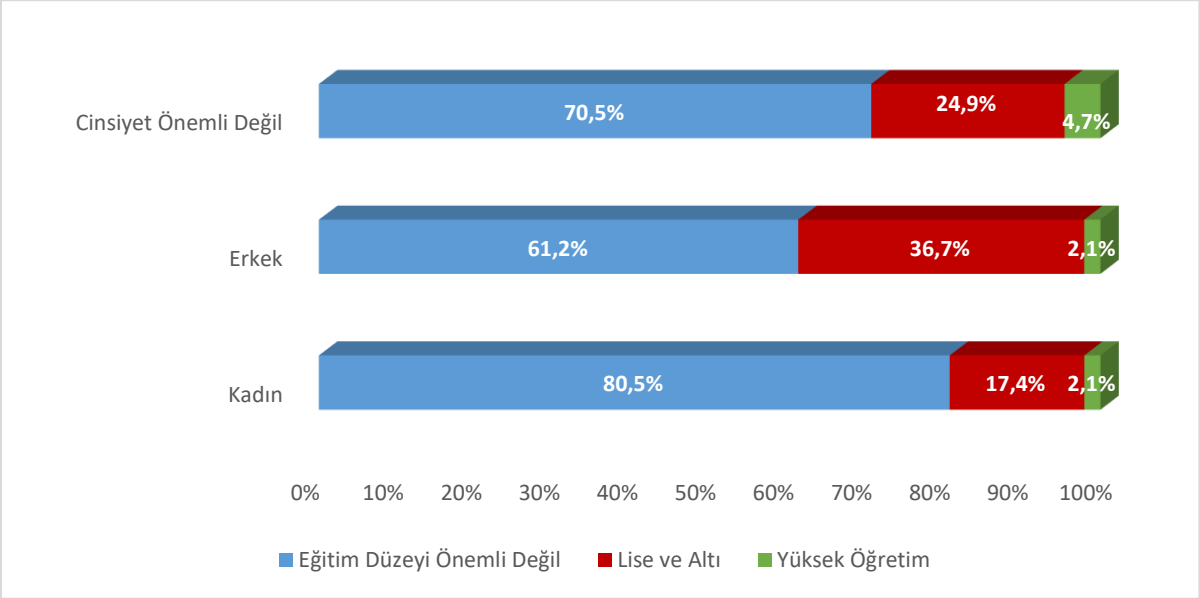

Kaynak: İPA 2018

Şekil 20'de görüleceği üzere eğitim seviyesi fark etmez seçeneği genel olarak ağırlıkla talep edilmiştir. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; göze çarpan birfarklılık görülmemektedir. Ayrıca kadınlarda talep edilen açık işlerde herhangi bir eğitim seviyesinin istenmemesi erkeklere göre daha fazladır.

Şekil 19: Açık İşlerde Engelli Çalıştırmak İstenmesi

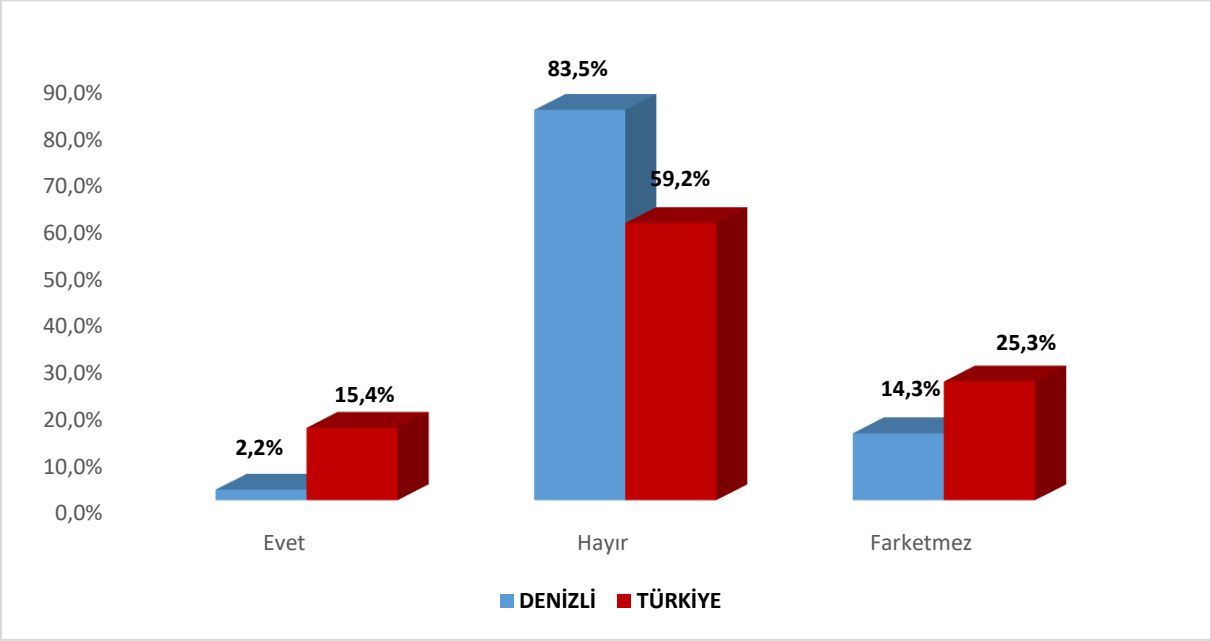

Kaynak: İPA 2018

Açık iş olan mesleklerde engelli çalıştırılmak istenmesi durumu incelendiğinde; Denizli ilinde yüzde 2,2 oranında evet denilmiştir. Farketmez diyenlerin oranı yüzde 14,3'tür. Bu oranların yanında hayır diyenlerin oranı ise bir hayli yüksek çıkmış ve 83,5 olarak gerçekleşmiştir. Yani açık işler açısından yapılan değerlendirmede işverenlerin genellikle engelli işçi çalıştırmak istemediği sonucu ortaya çıkmıştır.

Türkiye genelinde ise yüzde 15,4 oranında evet, yüzde 25,3 oranında farketmez denmiştir. Yani her 5 açık iş için 2 engelli tercih edilebileceği söylenmiştir. Denizli ilinde Türkiye geneline göre engelli işçi çalıştırma eğiliminin daha düşük oranda olduğu gözlemlenmiştir.

Şekil 20: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

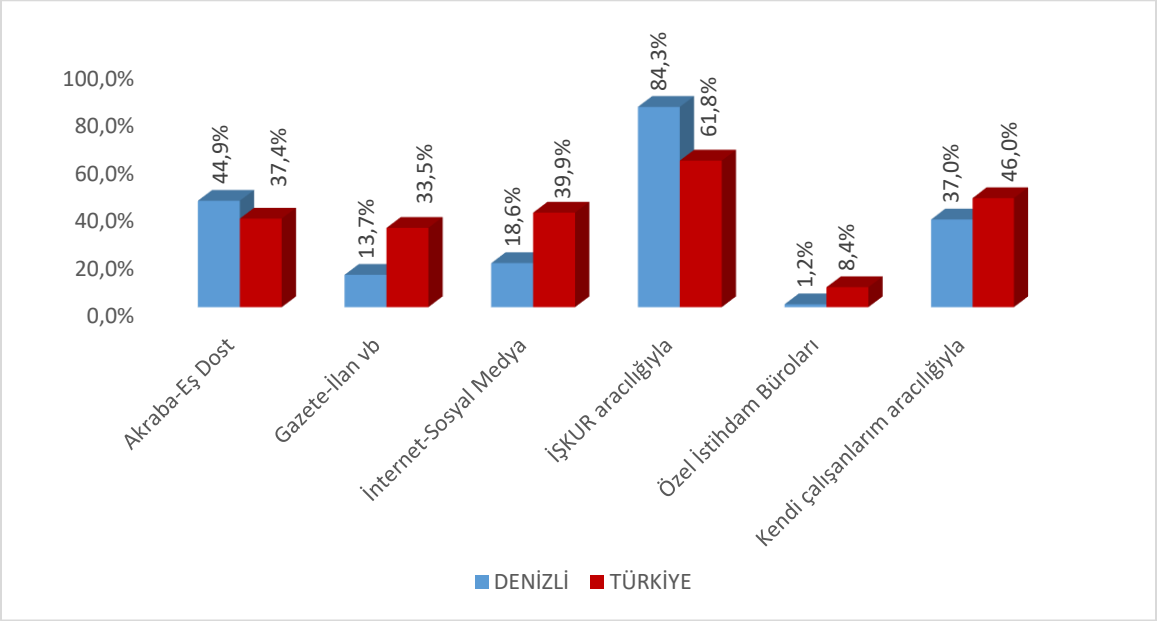

Kaynak: İPA 2018

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 20'de Denizli ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Denizli ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 84,3 gibi büyük bir oranı İŞKUR aracılığıyla aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 61,8 olarak gerçekleşmiştir. Denizli ilinde ikinci sırada yüzde 44,9 ile Akraba-Eş Dost Aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır. Üçüncü sırada ise yüzde 37 ile Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla arama kanalı olarak kullanılmıştır. Özel istihdam büroları arama kanalının kullanım oranı ise hem Denizli ilinde hem de Türkiye genelinde oldukça düşük çıkmıştır.

Tablo 15: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	1	2	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	2	2	1	2
Takım Çalışması	3	3	3	3
İletişim ve İfade Yeteneği	4	4	4	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	5	5	5	5
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	6	6	9	6
Bilgisayar kullanımı	7	7	8	7
Yabancı Dil	-	10	6	8
Satış ve Pazarlama Becerisi	-	9	7	9
Proje Tabanlı Çalışma	8	8	10	10

Kaynak: İPA 2018

Denizli ilinde cinsiyete göre açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi hem kadınlarda hem erkeklerde hem de genel toplamda birinci sırada, cinsiyetin önemli olmadığı durumlarda ise ikinci sırada olduğu görülmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı durumlarda birinci sırada ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi bulunmaktadır.

Tablo 16: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	911	3,4%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	605	2,6%
Hizmet Ve Satış Elemanları	260	3,6%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	159	1,6%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	83	1,3%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	79	0,9%
Profesyonel Meslek Mensupları	40	0,7%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	3	2,1%
Yöneticiler	2	0,2%
Genel Toplam	**2.143**	**2,4%**

Kaynak: İPA 2018

Denizli ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar olduğu tespit edilmiş olup, bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 42,5'tir. İkinci sırada ise Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu bulunmaktadır.

Denizli ili için tespit edilen yüzde 2,4'lük açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde, açık iş oranı en yüksek oranda yüzde 3,6 ile Hizmet Ve Satış Elemanları meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırasıyla Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar, Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar gelmektedir. Yöneticiler, Profesyonel Meslek Mensupları ve Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubplarında ise açık iş oranları oldukça düşüktür.

Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Kendi çalışanlarım aracılığıyla
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	19,7%	1,3%	44,7%	52,6%	1,3%	18,4%
Hizmet Ve Satış Elemanları	38,4%	11,3%	29,0%	79,5%	0,0%	33,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	39,5%	2,0%	11,8%	84,2%	3,3%	39,5%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	26,3%	18,4%	36,8%	68,4%	2,6%	26,3%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	48,4%	23,5%	18,0%	85,9%	0,5%	40,9%
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	-	-	-	-	-	-
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	12,6%	16,3%	40,2%	88,9%	11,3%	21,1%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	51,2%	10,6%	12,2%	87,6%	0,7%	38,4%
Yöneticiler	50,0%	0,0%	50,0%	100,0%	0,0%	50,0%
Genel Toplam	**44,9%**	**13,7%**	**18,6%**	**84,3%**	**1,2%**	**37,0%**

Kaynak: İPA 2018

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grupları Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları, Yöneticiler ve Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları olmuştur. Tüm meslek gruplarında en fazla oranda İŞKUR aracılığı ile açık iş talebinde bulunulmuştur.

Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları, Hizmet Ve Satış Elemanları ve Yöneticiler meslek gruplarından alınan açık işlerde ise Özel İstihdam Büroları arama kanalı hiç kullanılmamıştır.

Tablo 18: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe
Makineci (Dikiş)	-	2	6	5	-	-	4	3	-	1
Mermer İşçisi	-	1	4	-	-	-	-	3	-	2
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	-	2	-	4	-	-	5	3	-	1
Garson (Servis Elemanı)	6	3	5	1	-	7	8	2	8	4
Konfeksiyon İşçisi	-	2	-	-	-	-	4	3	-	1
Güvenlik Görevlisi	-	2	-	3	-	-	4	5	-	1
Boyahane Tesis Takip İşçisi	-	1	-	3	-	-	-	4	-	2
Kalite Kontrolcü-Tekstil	-	2	-	-	-	-	4	3	-	1
Cam Mamul İmalatçısı	-	2	-	-	-	-	4	1	-	3
Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma)	-	1	-	2	-	-	-	3	-	-

Kaynak: İPA 2018

Tablo 18'de Denizli ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Makineci (Dikiş) mesleğinde becerilerdeki ilk öncelik Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve ikinci beceri Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve üçüncü sırada Takım Çalışması yer almaktadır. Mermer İşçisi mesleğinde ise talep edilen becerilerin başında Fiziki ve Bedensel Yeterlilik gelmektedir. Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı mesleği için ise ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi talep edilmiştir. Garson (Servis Elemanı) mesleğinde ilk sırada İletişim ve İfade Yeteneği becerisi, ikinci sırada Takım Çalışması daha sonra Fiziki ve Bedensel Yeterlilik talep edilmektedir.

Tablo 19: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Makineci (Dikiş)	Güvenlik Görevlisi	Makineci (Dikiş)	Makineci (Dikiş)
Konfeksiyon İşçisi	Mermer İşçisi	Mermer İşçisi	Mermer İşçisi
Makine Nakışçısı	Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma)	Garson (Servis Elemanı)	Garson (Servis Elemanı)
Kumaş Paketleme İşçisi	Boyahane Tesis Takip İşçisi	Konfeksiyon İşçisi	Konfeksiyon İşçisi
Kasiyer	Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	Cam Mamul İmalatçısı	Güvenlik Görevlisi
Kalite Kontrolcü-Tekstil	Şoför-Yük Taşıma	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Boyahane Tesis Takip İşçisi
Reyon Görevlisi	Kablo İmal Makinesi Operatörü	Örgü Makinası Operatörü	Kalite Kontrolcü-Tekstil
Satış Danışmanı / Uzmanı	Mermer Silim İşçisi	Satış Danışmanı / Uzmanı	Cam Mamul İmalatçısı
İp Büküm Makinesi Operatörü	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	Servis Komisi	Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma)

Kaynak: İPA 2018

Denizli ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Makineci (Dikiş), Mermer İşçisi, Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı, Garson (Servis Elemanı), Konfeksiyon İşçisi, Güvenlik Görevlisi, Boyahane Tesis Takip İşçisi, Kalite Kontrolcü-Tekstil, Cam Mamul İmalatçısı ve Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma) şeklinde sıralanmıştır.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan meslekler ise Makineci (Dikiş), Konfeksiyon İşçisi ve Makine Nakışçısı iken; erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan üç meslek ise Güvenlik Görevlisi, Mermer İşçisi ve Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacıdır. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise Makineci (Dikiş), Mermer İşçisi, Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı meslekleri ön plana çıkmaktadır.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Denizli ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye genelinde 32 bin 229 işyerinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Denizli ilinde ise 20+ istihdamlı 591 işyeri temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 39,6 ile Denizli ilinin eleman temininde ülke geneline oranla daha fazla güçlük çektiği görülmektedir. Söz konusu oran Türkiye geneli için yüzde 31 olarak hesaplanmıştır.

2017 yılında yapılan İşgücü Piyasası Analiz çalışmasında Denizli ilinde 20+ istihdamlı bin 381 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 416 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Oran olarak ise yüzde 30,1 şeklinde gerçekleşerek bu yılki oranın altında kalmıştır.

Denizli ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; İmalat, Toptan ve perakende ticaret, İnşaat ve Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörlerinde diğer sektörlere nazaran belirgin bir fark görülmektedir. Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründe hiç temininde güçlük çekilen meslek bulunmazken, Bilgi ve iletişim, Gayrimenkul faaliyetleri, Finans ve sigorta faaliyetleri ve Diğer hizmet faaliyetleri sektörlerinde ise temininde güçlük çekilme oldukça azdır.

Tablo 20: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	1.715
Toptan ve perakende ticaret	321
İnşaat	149
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	132
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	51
Ulaştırma ve depolama	47
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	28
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	24
Madencilik ve taş ocakçılığı	23
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	13
Eğitim	10
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	6
Diğer hizmet faaliyetleri	4
Finans ve sigorta faaliyetleri	4
Gayrimenkul faaliyetleri	3
Bilgi ve iletişim	3
Genel Toplam	**2.533**

Kaynak: İPA 2018

Denizli ilinde 2 bin 533 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. Denizli ilinde temininde güçlük çekilen elemanların yüzde 67,7'si bu sektörde gerçekleşmiştir. Bunun dışında, Toptan ve perakende ticaret, İnşaat ve Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörleri de eleman temininde güçlük çekmede ön plana çıkan diğer sektörlerdir. Bu üç sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Denizli ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının yüzde 91,4'ünü oluşturmaktadır. Söz konusu sektörlerde çalışan sayısının fazla olması sebebi ile temininde güçlük çekilen kişi sayısı da fazladır. Öyle ki Denizli ilinde toplam çalışanların yüzde 82,7'si bu sektörlerde çalışmaktadırlar.

Şekil 21: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

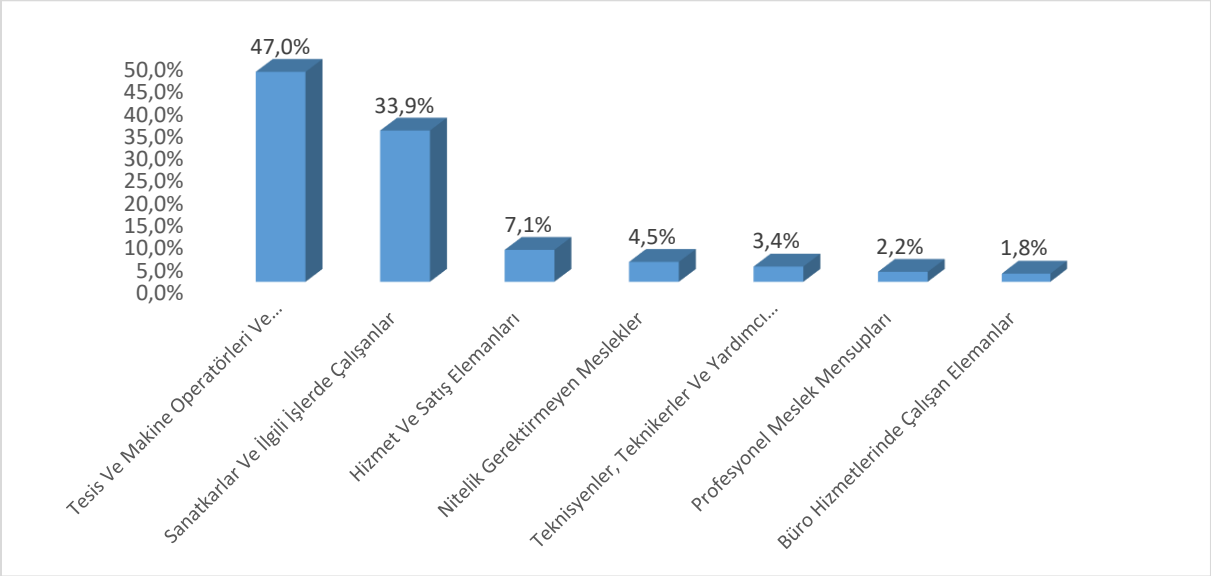

Kaynak: İPA 2018

Denizli ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok bin 192 kişi ile Tesis Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 47'si bu meslek grubunda yer almaktadır. Bu meslek grubunu Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu ve Hizmet Ve Satış Elemanları takip etmektedir.

Türkiye genelinde de 20+ istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranında birinci sırada, Denizli ilinde olduğu gibi Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu bulunmaktadır. Benzer şekilde araştırma sonuçları göstermektedir ki Yöneticiler meslek grubu Denizli ilinde hiç eleman temininde güçlük çekmezken ülke genelinde de eleman temininde en az güçlük çeken meslek grubu olarak dikkat çekmektedir.

Tablo 21: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGÇM	Eleman Sayısı
Makineci (Dikiş)	332
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	279
Mermer İşçisi	241
Kablo İmal Makinesi Operatörü	44
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	41
Garson (Servis Elemanı)	38
Şoför-Yük Taşıma	38
Kalite Kontrolcü-Tekstil	32
Mermer Blok Kesme Makinesi Operatörü	32
Diğer	1.457
Toplam	**2.533**

Kaynak: İPA 2018

Denizli ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 332 kişi ile Makineci (Dikiş) mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla 279 kişi ile Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı, 241 kişi ile de Mermer İşçisi mesleği takip etmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Makineci (Dikiş), Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı ve Mermer İşçisi olmak üzere toplam üç mesleğin yine değişmeyerek ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Denizli ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Makineci (Dikiş), Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı, Mermer İşçisi, Garson (Servis Elemanı) ve Kalite Kontrolcü-Tekstil mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında ilk onda yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgi şeklindedir.

Şekil 22: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

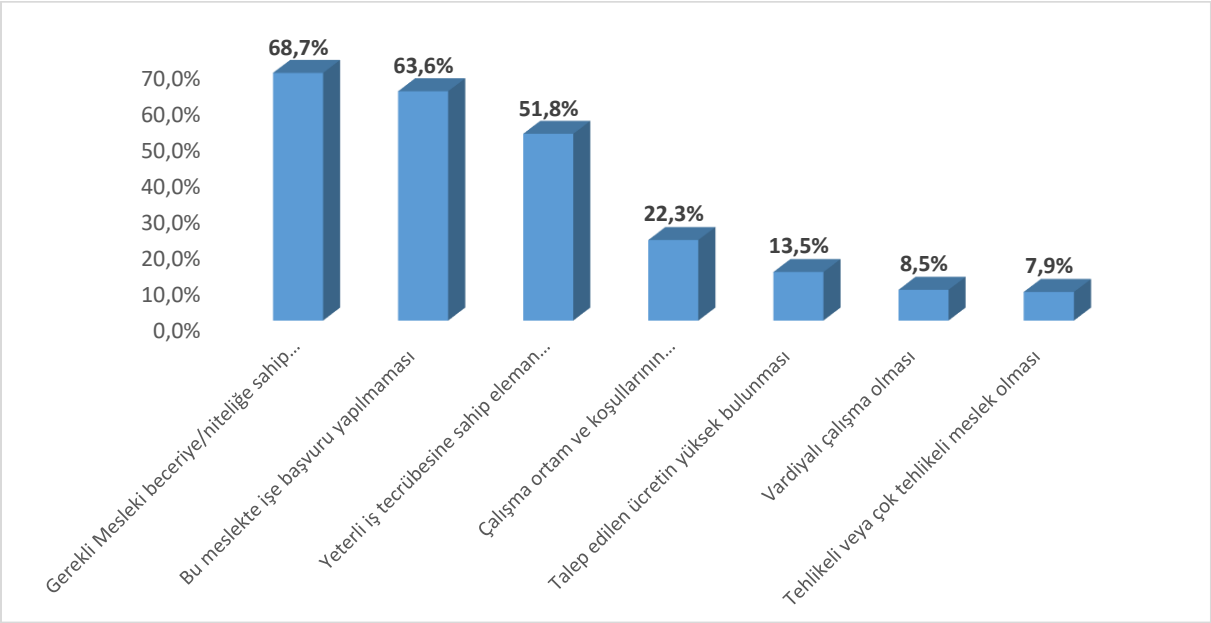

Kaynak: İPA 2018

Denizli ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Bu neden Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımı ile de benzerlik göstermektedir.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelenirken, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu ifade edilmiştir. TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak

doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için gereken mesleki beceriye/niteliğe sahip bireyler sağlandığında sadece il geneli değil ülke çapında da talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Talep edilen ücretin yüksek bulunması	Vardiyalı çalışma olması	Tehlikeli veya çok tehlikeli meslek olması
Makineci (Dikiş)	62,1%	88,0%	68,5%	7,3%	5,7%	2,2%	0,6%
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	53,2%	77,9%	67,8%	16,5%	13,5%	15,7%	6,0%
Mermer İşçisi	90,9%	38,7%	17,8%	50,4%	17,4%	0,0%	26,1%
Kablo İmal Makinesi Operatörü	100,0%	52,4%	4,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	69,2%	61,5%	56,4%	23,1%	10,3%	0,0%	0,0%
Garson (Servis Elemanı)	55,6%	55,6%	30,6%	16,7%	13,9%	13,9%	0,0%
Şoför-Yük Taşıma	50,0%	66,7%	52,8%	38,9%	11,1%	0,0%	0,0%
Kalite Kontrolcü-Tekstil	83,9%	77,4%	67,7%	12,9%	0,0%	0,0%	0,0%
Mermer Blok Kesme Makinesi Operatörü	77,4%	87,1%	58,1%	0,0%	0,0%	12,9%	22,6%
Aşçı	58,1%	58,1%	9,7%	22,6%	38,7%	54,8%	0,0%

Kaynak: İPA 2018

Denizli ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, Makineci (Dikiş), Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı, Garson (Servis Elemanı), Şoför-Yük Taşıma, Mermer Blok Kesme Makinesi Operatörü olmak üzere toplam on meslekten beş tanesinin temininde güçlük çekilme nedenlerinin en yüksek oranda Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması olduğu görülmektedir.

Kablo İmal Makinesi Operatörü, Mermer İşçisi, Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik) ve Kalite Kontrolcü-Tekstil mesleklerinde ise temininde güçlük çekilme nedeni olarak Bu meslekte işe başvuru yapılmaması seçeneği dikkat çekmektedir.

Tablo 23: Çalışan Sayısı, Açık İş ve TGÇM Durumuna Göre En Fazla Talep Edilen Meslekler

MESLEKLER
Garson (Servis Elemanı)
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)
Makineci (Dikiş)
Makine Nakışçısı
Mermer İşçisi
Elektrikçi (Genel)
Haşıl Makinesi Operatörü
Boyahane Tesis Takip İşçisi
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı
Hamal/Elle Taşıma

Kaynak: İPA 2018

Denizli ilinde çalışan sayısına oranla açık iş ve TGÇM sayıları baz alınarak Veri Zarflama Analizi gerçekleştirilmiştir. Bu analiz sayesinde açık iş, TGÇM ve çalışan sayısı birlikte analiz edilerek Denizli ilinde işverenler tarafından en fazla talep edilen meslekler ortaya çıkartılmıştır. Tablo 23'te bu meslekler listelenmiştir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Denizli ilinde 2018 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2019 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 20,4'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Denizli ilinde işverenlerin yüzde 21,3'ü istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle Türkiye geneline nazaran Denizli ilinde geleceğe yönelik daha iyimser bir hava olduğu söylenebilir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörülürken Denizli ilinde ise ülke genelinin altında olup yüzde 1,8 olarak öngörülmüştür.

2017 yılında yapılan İşgücü Piyasası Araştırmasında elde edilen sonuçlara göre işverenlerin artış yönlü istihdam beklentisi yüzde 17,6 oranında, azalış yönlü istihdam beklentisi ise yüzde 1,2 oranında gerçekleşmiştir. Fikrim yok seçeneği yüzde 38,9 oranında gerçekleşirken, istihdamdalarında herhangi bir değişiklik olmayacağını düşünenlerin oranı ise yüzde 42,4 olarak değer kazanmıştır.

Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Fikrim Yok	Değişmeyecek
İmalat	25,7%	1,7%	33,4%	39,2%
Toptan ve perakende ticaret	19,3%	1,0%	40,7%	39,0%
İnşaat	17,2%	4,5%	49,0%	29,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	21,9%	0,0%	34,4%	43,7%
Ulaştırma ve depolama	20,4%	2,0%	32,7%	44,9%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	22,2%	0,0%	30,6%	47,2%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	18,6%	2,3%	48,9%	30,2%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	12,3%	6,1%	40,8%	40,9%
Eğitim	12,2%	0,0%	29,3%	58,5%
Madencilik ve taş ocakçılığı	11,1%	0,0%	59,2%	29,7%
Diğer hizmet faaliyetleri	13,4%	0,0%	40,1%	46,5%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	7,7%	0,0%	31,0%	61,3%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	20,0%	0,0%	40,0%	40,0%
Bilgi ve iletişim	33,3%	0,0%	66,7%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	66,7%	33,3%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	**21,3%**	**1,8%**	**37,8%**	**39,0%**

Kaynak: İPA 2018

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla Bilgi ve iletişim, İmalat, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, İmalat, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ve Ulaştırma ve depolama ve olduğu görülmektedir. En fazla azalış bekleyen iki sektör ise İdari ve destek hizmet faaliyetleri ile İnşaat olarak gerçekleşmiştir. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Eğitim ve İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörlerinde bulunan işyerlerinin büyük çoğunluğu gelecek dönemde istihdamlarında herhangi bir değişiklik öngörmezken, İnşaat, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler ve İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörlerinde bulunan işyerlerinin yine büyük bir kısmı gelecek dönem istihdamlarıyla ilgili fikir beyan etmemiştir.

Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Bilgi ve iletişim	5	6,9%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	94	6,4%
İnşaat	250	6,3%
Madencilik ve taş ocakçılığı	67	5,9%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	10	5,8%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	121	5,3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	109	4,9%
Toptan ve perakende ticaret	459	3,4%
Eğitim	54	3,1%
İmalat	1.522	2,9%
Ulaştırma ve depolama	54	2,9%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	61	1,4%
Diğer hizmet faaliyetleri	4	0,6%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	3	0,2%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0	0,0%
Genel Toplam	**2.815**	**3,2%**

Kaynak: İPA 2018

Türkiye genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2019 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2018 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 4,5 artacağı beklenmekte olup Denizli'de ise bu oran, yüzde 3,2 olup ülke genelinin altında kalmıştır.

En fazla net istihdam değişimi bin 522 kişilik artış ile İmalat sektöründe beklenemektedir. En fazla net istihdam değişim oranı ise yüzde 6,9 ile Bilgi ve iletişim sektöründe beklenmektedir. Ancak beklenen değişim 5 kişilik artıştır. Bu da sektörün Denizli ilinde çalışan sayısı az olmasından kaynaklanmaktadır. Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor, Finans ve sigorta faaliyetleri ve Gayrimenkul faaliyetleri sektörlerinde ise artış ya da azalış beklenmemektedir.

Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Hizmet Ve Satış Elemanları	475	6,8%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	915	4,0%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	987	3,8%
Profesyonel Meslek Mensupları	119	2,0%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	108	1,6%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	154	1,5%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	1	0,7%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	52	0,6%
Yöneticiler	4	0,4%
Genel Toplam	**2.815**	**3,2%**

Kaynak: İPA 2018

Bütün meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 987 kişilik artış ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 4 kişilik artış ile Yöneticiler meslek grubudur.

Hizmet Ve Satış Elemanları meslek grubu net istihdam değişim oranında yüzde 6,8'lik bir oran ile ilk sırada yer almaktadır. Bu meslek grubunu yüzde 4'lük oranıyla Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar, yüzde 3,8'lik oranla da Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubu takip etmektedir. Çalışan sayısının da fazla olduğu göz önünde bulundurulursa Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda önemli ölçüde bir artış yaşanması beklenmektedir.

Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Mermer İşçisi	Temizlik Görevlisi
Makineci (Dikiş)	Isıcam İmal İşçisi
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	Betonarme Demircisi
Güvenlik Görevlisi	Ayakçı (Tekstil)
Garson (Servis Elemanı)	Alçı Dekorasyoncu (Kartonpiyer)
İnşaat İşçisi	Plastik Doğramacı /Pvc Doğrama-İmalat Ve Montajcısı
Yer Altı Maden İşletmesi Hazırlık Elemanı	İnşaat Boyacısı/Boyacı
Konfeksiyon İşçisi	İnşaat Kalfası (Genel)
Parke Döşeyicisi	Taş Duvarcı-İnşaat)
Mermer Silim İşçisi	Şoför (Yolcu Taşıma)

Kaynak: İPA 2018

Denizli ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen meslekler sırasıyla, Mermer İşçisi, Makineci (Dikiş), Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı, Güvenlik Görevlisi, Garson (Servis Elemanı), İnşaat İşçisi, Yer Altı Maden İşletmesi Hazırlık Elemanı, Konfeksiyon İşçisi, Parke Döşeyicisi ve Mermer Silim İşçisi meslekleri olup, Temizlik Görevlisi, Isıcam İmal İşçisi, Betonarme Demircisi, Ayakçı (Tekstil), Alçı Dekorasyoncu (Kartonpiyer), Plastik Doğramacı /Pvc Doğrama-İmalat Ve Montajcısı, İnşaat Boyacısı/Boyacı, İnşaat Kalfası (Genel), Taş Duvarcı-(İnşaat) ve Şoför (Yolcu Taşıma) mesleklerinde ise azalış beklenmektedir.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Mermer İşçisi, Makineci (Dikiş), Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı ve Güvenlik Görevlisi meslekleri istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Denizli ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda İnşaat Boyacısı/Boyacı mesleği istihdam azalış beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır.

Şekil 23: Engelli İstihdamını Arttırmak İçin Önerilerin Dağılımı

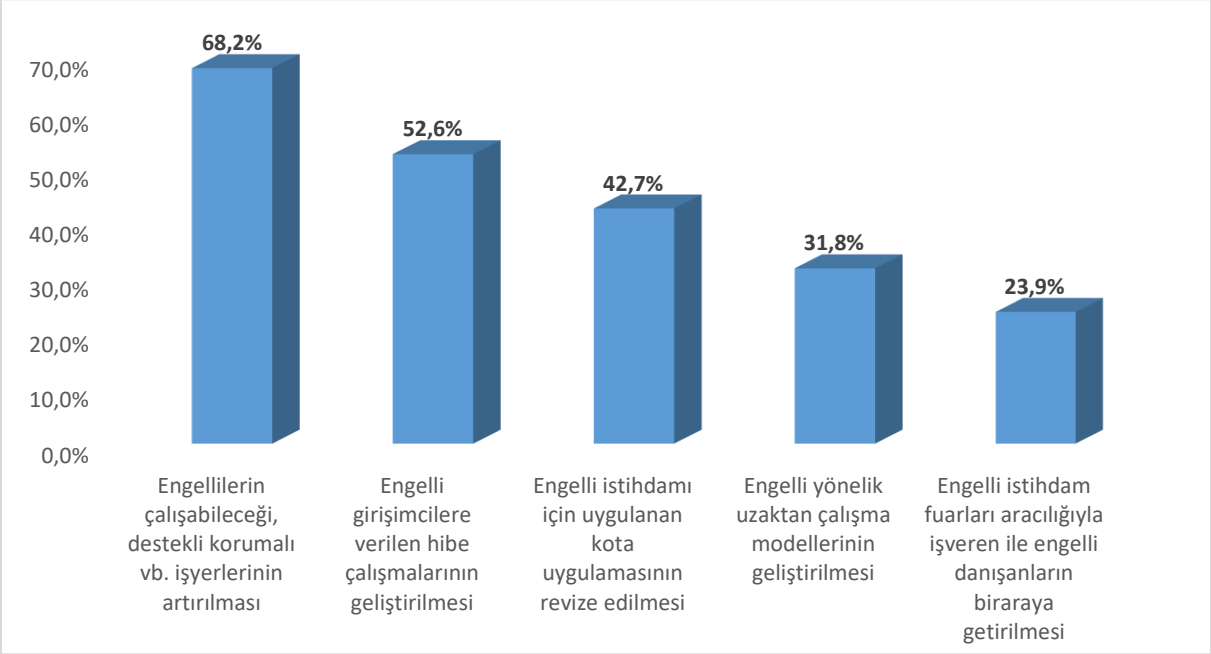

Kaynak: İPA 2018

Denizli ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin engelli istihdamının arttırılması için önerileri incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 68,2'si engellilerin çalışabileceği, destekli korumalı vb. işyerlerinin artırılmasını yüzde 52,6'sı engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesini ve yüzde 42,7'si ise engelli istihdamı için uygulanan kota uygulamasının revize edilmesini önermektedir.

Türkiye genelinde ise işverenlerin yüzde 67,9'u engellilerin çalışabileceği, destekli korumalı vb. işyerlerinin artırılmasını, yüzde 56,2'si engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesini ve yüzde 42,7'si engellilere yönelik uzaktan çalışma modellerinin geliştirilmesini önermektedir. Hem Türkiye genelinde hem de Denizli ilinde işverenlerin ilk iki önerisi aynı gerçekleşmiştir.

Şekil 24: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı

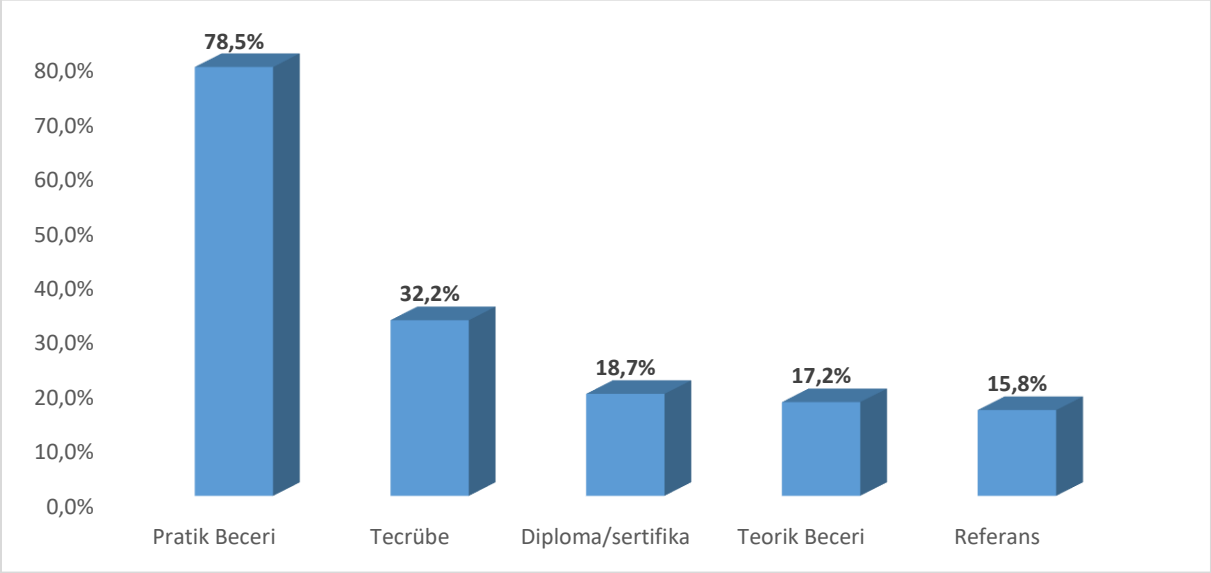

Kaynak: İPA 2018

Denizli ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin genç personel seçerken aradıkları kriterler incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 78,5'i Pratik Beceri, yüzde 32,2'si Tecrübe ve yüzde 18,7'si Diploma/Sertifika aramaktadır.

Türkiye genelinde ise en yüksek tercih edilen kriter, Denizli ilinde olduğu gibi yüzde 74,5 ile Pratik Beceri kriteridir. Bunu sırasıyla yüzde 44,6 ile Tecrübe ve yüzde 32,6 ile Diploma / Sertifika kriterleri izlemektedir. Pratik Beceri, Tecrübe ve Diploma/Sertifika kriterleri hem Denizli ilinde hem de Türkiye genelinde genç personel seçerken en çok aranan kriterler olarak ön plana çıkmaktadır.

Şekil 25: Personel Seçiminde Kullanılan Değerlendirme Yöntemlerinin Dağılımı

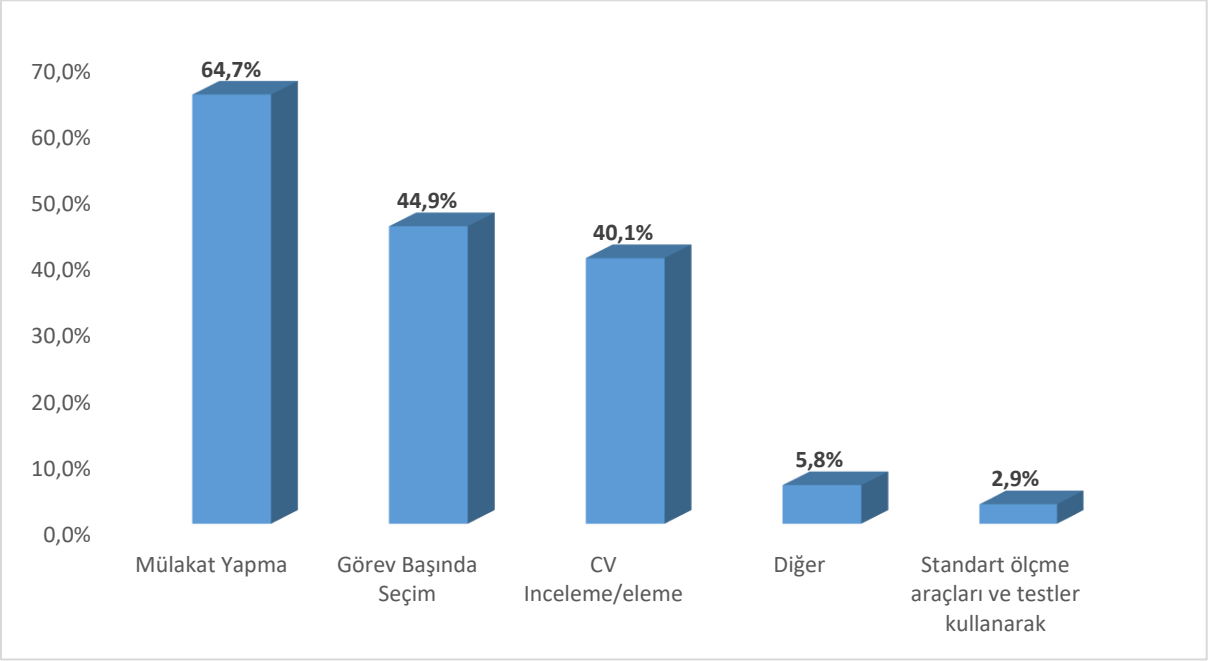

Kaynak: İPA 2018

Denizli ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin personel seçerken hangi değerlendirme yöntemini kullandıkları incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 64,7'si Mülakat Yapma, yüzde 44,9'u Görev Başında Seçim ve yüzde 40,1'i CV İnceleme/Eleme ile personel seçmektedir.

Türkiye genelinde ise yüzde 71,7 ile Mülakat Yapma, yüzde 57,4 ile CV İnceleme/Eleme ve yüzde 36,8 ile Görev Başında Seçim kriterleri izlemektedir. Hem Türkiye genelinde hem de Denizli ilinde işverenlerin ilk üç değerlendirme yöntemi, sıralamaları farklı olsa da aynı gerçekleşmiştir.

SONUÇ

Denizli İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel amacı, 2018 yılında Denizli'de gerçekleşmiş olan İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca araştırma kapsamında mevcut işyerlerinden alınan bilgiler doğrultusunda temininde güçlük çekilen işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İlde 2013 yılında işsizlik oranı yüzde 6,5 olduğunu görmekteyiz. Bu oran çalışmaya hazır her yüz kişiden yedisinin işsiz olduğunu göstermektedir. Denizli ilinde İŞKUR'da kayıdı bulunan işsizlerin büyük bir bölümünün vasıfsız olduğu görülmektedir. Denizli'de mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı kadar kalifiyeli eleman sıkıntısı da yaşanmaktadır. İşverenler, açık işlerinde ve temininde güçlük çektiği mesleklerinde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanamadığını göstermekte olup İŞKUR'un mesleki eğitim kursları gibi aktif işgücü programlarının önemini ortaya çıkarmaktadır. Piyasa araştırması sonucunda ortaya çıkan temininde güçlük çekilen mesleklere göre bir planlamayla kursların açılması istihdama yardımcı olacaktır.

Talep araştırması sonuçlarına göre toplam çalışanların yüzde 65,4'ü erkeklerden, yüzde 34,6'sı kadınlardan oluşmaktadır. Kadın çalışanların ağırlıklı çalıştıkları sektörler İmalat, Toptan ve perakende ticaret, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ile Eğitim gibi daha çok belirli bir eğitim düzeyi gerektiren işyerleridir. Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Denizli'de ancak belirli bir eğitim düzeyine sahip kadınların işgücü piyasasına girme şansının olduğunu göstermektedir.

Hedef istihdamın artırılması ise, istatistikler kadın istihdamını artırmadan bu hedefe ulaşmanın mümkün olmadığını göstermektedir. Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim seviyesine sahip kadınların da istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Denizli'de İŞKUR'a kayıtlı kadın işsizlerin çoğunun nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı olduğu görülmektedir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

2017 yılında aktif işgücü piyasası programları kapsamında 923 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 5 bin 269 kişi faydalanmıştır. Kurs sayılarında 2010 yılına göre önemli ölçüde artış

meydana gelmiştir. 2010 yılında 242 kurs düzenlenirken 2017 yılında bu sayının 923'e çıkması ve aynı zamanda 2010 yılındaki kursiyer sayısı 3 bin 318 iken 2017 yılında 5 bin 269 kişi olması İŞKUR kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

İŞKUR'un düzenlendiği aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak meslek kazanmaları amaçlanıp böylece işgücü piyasasına girişte aracı rol alması amaçlanmaktadır. Bir yıllık süre içerisindeki rakamlar incelendiğinde bu programlara ilginin arttığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Talep boyutu itibariyle, araştırma sonuçlarına göre Denizli ilinde 20+ özel sektör yerel birim işyerlerinde çalışanlar sayısına göre lokomotif sektörler İmalat, Toptan ve perakende ticaret, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ve İnşaat sektörleridir. Yapılan araştırma sonucunda en fazla açık iş sayısının İmalat sektöründe olduğu görülmektedir.

Denizli ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 410 işyerinde 2 bin 143 açık iş tespit edilmiştir. Denizli ilinde İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 2 bin 143 kişilik açık işin yüzde 70,4'üne tekabül eden bin 509 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise Toptan ve Perakende Ticaret ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörleridir.

Denizli ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 27,5'inde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının üstünde olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 23,3 olarak gerçekleşmiştir.

Denizli ilinde hem işyeri sayısı hem de açık iş sayısı dikkate alındığında, açık iş verme oranında İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. İmalat sektöründe yer alan her 3 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır.

Denizli ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 42,5'tir.

Açık işi olan işyerlerinin aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "fark etmez" cevabı dikkat çekicidir. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda eğitim düzeyinden çok meslekte yeterli bilgiye sahip olmaları ve meslekte fiziki ve bedensel yeterlilik istemeleri etkendir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin bulunmama nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri elemanları Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması, Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ve bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedenlerinden kaynaklandığını belirtmişlerdir.

Denizli ilinde çalışan sayısına oranla açık iş ve TGÇM sayıları baz alınarak Veri Zarflama Analizi uygulanarak elde edilen sonuçlardan, en fazla talep edilen meslekler Garson (Servis Elemanı), Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), Makineci (Dikiş), Makine Nakışçısı, Mermer İşçisi, Elektrikçi (Genel), Haşıl Makinesi Operatörü, Boyahane Tesis Takip İşçisi, Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı ve Hamal/Elle Taşıma olarak ortaya çıkmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2019 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 20,4'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Denizli ilinde işverenlerin yüzde 21,3'ü istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 10 işyerinden 2'si hem ülke genelinde hem de Denizli'de istihdamın artacağını öngörmüştür. İşverenlerin bir bölümünün ise yakın dönemde istihdam artışına olumsuz baktıkları görülmektedir. Bu da birçok sektörde faaliyet sürdüren işyerlerinin küçülmeye gideceği sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı yüzde 1,8 olarak öngörülmüş olup yüzde 2,5 olan ülke ortalamasının altındadır.

Sonuç olarak; gelişen teknoloji, mal ve hizmet üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler her geçen gün değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü arzının niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi etkin bir işgücü piyasasının oluşması için oldukça önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitimin önemi ön plana çıkmaktadır. Bu minvalde işgücü piyasasının mevcut durumunu bilerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup rapor bu ihtiyaçların karşılanması için hazırlanmıştır.

EKLER

EK 1: 2018 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

İŞKUR

2018 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2018 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörler bazında işgücü, niceliği, eğitimi, niteliği hakkında ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi toplanması amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş-yerlerine 3.564 TL (üçbinbeşyüzaltmışdört Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No: .....

İşyerinin Yasal Unvanı: .....

1

İŞYERİ ADRES BİLGİLERİ

IL /ILÇE :
MAHALLE:
CADDE/SOKAK :
IÇ/DIŞ KAPI NO :
TELEFON/E-POSTA :

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERI YETKILISININ

Adı-Soyadı : Unvanı :
Tarih : Telefonu:
E-Posta : İmza/Kaşe:

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU IŞYERI BILGI FORMU ZIYARETÇI VE KOORDINATOR EL KITABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERI GIRIŞI ZIYARETÇI VE KOORDINATOR EL KITABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

2) İşyeri İle İlgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
2.1. İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
2.2.İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapılıyor mu?*		
2.3.İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
2.4. İşyerinizde Part-time çalışması yapılıyor mu?		

3) Gelecek bir yıl içinde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 4'e geçiniz, Hayır ise, soru 5'e geçiniz.)

Evet ( ) Hayır ( )

4) Yatırımla İlgili Bilgiler

4.1 Yatırımın Türü:
İlave yatırım ( ) Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs... alımı veya kiralanması
Teknolojik Yatırım ( ) Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi
Stratejik Yatırım ( ) İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü, AR-Ge, eğitim ve pazarlama faaliyetleri
Diğer ( )

4.2.Yatırımın İli
4.3.Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam artış sayısı (kişi) (artış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)
4.4. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam azalış sayısı (kişi) (azalış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

* AR-GE; Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle sirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

5) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

6) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyormusunuz?

Evet ( ) 6.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 7.Soruya geçiniz.

6.1) Eleman aranılan meslekler

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Cinsiyet önemli değil	Açık İşte Engelli Çalıştırmak İster misiniz? 1. Evet 2. Hayır 3. Fark etmez	Talep Edilen Beceriler * 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takımçalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki / teknik bilgi ve tecrübe			İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz? ** 1. Akraba - Eş Dost 2. Gazete - İlan, vb. 3. İnternet - Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Kendi çalışanlarım aracılığıyla 6. Özel İstihdam Büroları		
					1	2	3	1	2	3

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III – 1 YIL SONRA (30 NİSAN 2019 TARİHİ İTİBARİYLE) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

7) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibariyle) işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	7.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	8.soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	8. soruya geçiniz.

7.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

8) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibariyle) işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet →	8.1'e geçiniz.
	Hayır →	9. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok →	9. soruya geçiniz.

8.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

9) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz kişi sayısını belirtiniz.

9.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. → 10.Soruya Geçiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması 2. Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi 5. Talep edilen ücretin yüksek olması 6. Vardiyalı çalışma olması 7. Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması						
		1	2	3	4	5	6	7

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

10) İşyerinizde engelli çalıştırdığınız takdirde devlet tarafından teşvikler ile destekleneceğinizi biliyor musunuz?

Evet ( ) Hayır ( )

11) Size göre engelli istihdamını arttırmak için neler yapılabilir?
(en önemli üç seçeneği belirtiniz)

Engellilerin çalışabileceği destekli, korumalı vb. işyerlerinin artırılması ( )

Engelli istihdamı için uygulanan kota uygulamasının revize edilmesi ( )

Engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesi ( )

Engellilere yönelik uzaktan çalışma modellerinin geliştirilmesi ( )

Engelli istihdam fuarları aracılığıyla işveren ile engelli danışanların bir araya getirilmesi ( )

12) Genç (15-24 yaş) personel seçiminde aradığınız kriterler nelerdir? (Birden fazla seçilebilir)

Pratik beceri ( )
Teorik beceri ( )
Diploma/sertifika ( )
Tecrübe ( )
Referans ( )

13) İşyerinizde MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi aldırdığınız personel için **sınav ücretlerinin karşılanması** hususunda uygulanan teşvik veya hibeden yararlandınız mı?

Evet ( ) Hayır ( ) Fikrim Yok ( )

14) İşyerinizde mevcut personel için MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi aldırdığınızda veya MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi olan personel istihdam ettiğinizde 4447 Sayılı Kanunun **Geçici 10. maddesi kapsamında işveren sigorta pirimi desteğinden** yararlandınız mı?

Evet ( ) Hayır ( ) Fikrim Yok ( )

15) Personel seçiminde hangi değerlendirme yöntemini kullanıyorsunuz? (Birden fazla seçilebilir)

CV inceleme/eleme ( )
Mülakat yapma ( )
Görev başında seçim ( )
Standart ölçme araçları veya testler kullanarak ( )
Diğer ( )

16) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?

Evet ( ) (17. Soruya geçebilirsiniz) Hayır ( ) (18. Soruya geçebilirsiniz.)

17) Faydalandığınız hizmetlerin memnuniyet düzeyinizi belirtiniz.
(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

	Memnunum	Kararsızım	Memnun Değilim
Eleman Talebi			
İşbaşı Eğitim Programları			
Çalışanların Mesleki Eğitimi			
Mesleki Eğitim Kursu			
Kısa Çalışma Ödeneği			
Danışmanlık ve Yönlendirme			

18) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçilebilir)

İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim. ( )

İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ( )

İnternet sitesi kullanışlı değil ( )

Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması ( )

İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor ( )

19) 2017 yılındaki ilave istihdam teşvikinden yararlandınız mı?

Evet ( ) (20. Soruya geçiniz) Hayır ( ) (21. Soruya geçiniz)

20) 2017 yılında İlave istihdam teşvikinin faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet ( ) Hayır ( ) Kararsızım ( )

21) 2018 yılında uygulamaya konulan istihdam teşviklerinin istihdama katkısını değerlendiriniz.
İstihdamı çok artırır ( ) İstihdamı az artırır ( ) Değiştirmez ( ) Fikrim yok ( )

22) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz meslek ve beceriler nelerdir?

Meslek.....
Beceri.....

2018 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.